Ч. 81 (14.624). Львів, середа 14. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000.
„ Банку Чеськых Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічне . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ОБНИЖКА ЦІН МУКИ, КРУП І ХЛІБА.

Міністр внутрішніх справ видав на внесок комісії контролі цін такі розпорядки:

З огляду на те, що необхідно негайно обнизити кошти прожитку, а збіжеві продукти відограють значну ролю, міністр внутрішніх справ наказав на переходовий період, себто до часу, коли стане правосильний розпорядок про обмеження в перемелюванні пшениці та жита ось що: 1) негайно урухомити комісії для визначення цін, в яких як знавці, мають засідати комісарі збіжево-товарових бірж там, де вони є; 2) визначити з уряду ціни на житню 65 проц. муку і на всякі крупи (логаза, ячмінні крупи, грисік і т. д.). Ті ціни мають бути обнижені бодай на 5 проц., і не мають бути вищі від гуртових цін не більше, як 15 проц. Ціна житньої муки має бути обнижена бодай на 2 зол. на 100 кг.; 3) визначити ціни житнього хліба, питльованого і разового, на рівні бодай 2 сот. нижчому від теперішнього. Таксамо має бути визначена ціна на пшеничні водні булки. — Ціни спеціяльного печива, нпр. пшенично-житнього з додатком молока, цукру і т. д. та люксусового печива не підлягають визначенню цін з тим, що на ринку буде доволі печива з означеними цінами; 4) зголошувати фірми й особи, які беруть за муку та печиво ціни вищі від визначених, або які відмовляються від продажі тих продуктів чи пак обмежують продукцію. Крім того винних притягнуть до карно-адміністраційної відповідальности; 5) у цінниках, що їх відсилають до міністерства взяти під увагу всі крупи, обняті акцією визначування цін.

Виконання цього розпорядку слід зголосити до міністерства до 18. квітня ц. р.

Розпорядок з 8. квітня ц. р. про перемелювання пшениці і жита вводить обмеження при перемелюванні з днем 25. ц. м. на муку 70% та нижчі роди, для пшениці з днем 1. травня ц. р. на муку 65% і нижчі роди. По згаданих речинцях оборот мукою інших родів, ніж згаданих у розпорядку, буде заборонений і буде підлягати карам. Подрібні вказівки у справі управильнення цін і печива на основі цього розпорядку вийдуть окремо.

Крім того появився розпорядок ради міністрів з 7. ц. м. про заборону вивозу пшениці, жита і вівса та продуктів їх перемелення з польського митного простору. Розпорядок уповажнює міністра промислу і торговлі в порозумінні з міністрами хліборобства і внутрішніх справ дозволити на вивіз збіжжа і продуктів перемелення та устійнити умовини, на основі яких будуть видавати дозволи. Розпорядок обовязує від дня оголошення до 31. липня ц. р.

Британський уряд не признає Бурґосові права вести бльокаду

але старається оминати конфлікт.

Англійський премієр Болдуін заявив у Палаті Громад, що англійський уряд при кінці минулого тижня рішив не признати ген. Франкові прав воюючої сторони; він не буде толерувати перешкод, що їх ставлять повстанці британській фльоті, себто бльокади якихнебудь пристаней. З практичних оглядів і з уваги на небезпеку мін і бомбардування британські кораблі повинні старатися не впливати у небезпечну смугу.

Опозиція невдоволена відповідю Болдуіна. Лідер лейбуристів поставив наглий внесок, щоб парлямент висловив жаль, що уряд не зумів запевнити безпеки британським кораблям. Дебата відбудеться завтра — урядові не загрожує к за, але прийдеться йому вислухати чимало прикрих замітів не лише від опозиції, але й з проурядових кол.

НЕВЖЕ СПРАВДІ ЧЕРВОНІ САМІ ДАЮТЬ СОБІ РАДУ?

Становище британського уряду ускладнює заява, яку еспанська амбасада оголосила у пресі на бажання автономного баскійського уряду: „Баскійський уряд стверджує, що червоні кораблі та прибережні батерії в Більбао запевнюють на територіяльних водах довкола Більбао повну безпеку як еспанським так і чужим кораблям. Дотепер ніякий національний корабель не зблизився до баскійських побереж ближче як на 11 миль.

Якщо це правда, заява Болдуіна про бльокаду в 3-милевій смузі територіяльних вод стає безосновна.

НАЦІОНАЛЬНА ФЛЬОТА ТАКИ ДАЛЬШЕ ВЕДЕ БЛЬОКАДУ.

Авас подає: Національний кружляк „Альміранте Сервера" повідомив радієвим шляхом, що

національна фльота затопить всі еспанські та чужі кораблі, які вплинуть на баскійські води.

Зорґанізуймо рільне робітництво!

Львів, 13. квітня 1937.

Це така важлива ділянка нашого громадського життя, якої ми під ніяким оглядом не смієmo занедбати. Не можемо допустити до того, щоб цілі сотні наших дрібних селянських робітників відданих на службу чужим дідичам та власникам більших маєткових маєтностей, залишались без нашої опіки, без проводу, який зумів би як слід освідомлювати цілі маси рільного робітництва та повчити їх про права, які їм належаться.

В 70. ч. „Діла" подали ми точно умовини праці й винагороди рільних робітників, устійнені у збірній умові Надзвичайною Розємною Комісією. Ми розуміємо, що покищо ці сірі заробітники, не маючи змоги читати нашої преси, не мають нагоди належно познайомитися із змістом згаданого оречення Надзвичайної Розємної Комісії і, що за цим слідує, дають використовуватися в неможливий спосіб несовісним дідичам, які, виснажуючи робітника до краю, платять далеко не таку винагороду, яку признає їм згадане оречення і яка подана вже в мінімальній висоті.

Вагу цієї важливої справи зрозуміли польські професійні організації на терені всіх трьох східно-галицьких воєвідств, де від кількох літ істнують уже три союзи („звязки") заводових рільників робітників, а саме: „Сейба", що обєднує найбільше львівський, равський, городецький, мостиський та жовківський повіт, „Зєдночене Заводове Польске" (ЗЗП), що має свої відділи майже у всіх повітах львівського воєвідства та „Звйонзек Заводови Роботнікуф Рольних З. З. З.", поширений найбільш у Станиславівщині та бобрецькому й сокальському повіті. Всі ці чисто професійні організації обєднують фільварочну службу: форналів, гуменних, працівників лісної сторожі, гаєвих, денних та сезонових робітників, стаєнних дівчат і т. д. Колиж тепер освідомимо собі, що це передовсім н а ш і люди, які своїми вкладками, кріваво запрацьованим грошем підсилюють чужі й часто ворожі нам організації, то матимемо перед очима жах-

Крісаві бої на передмістях Мадриду.

Як подає національний комунікат, на мадридському фронті червоні дізнають дальших невдач. Після сильної гарматньої підготови заатакували червоні відтинок між Серро дель Акіля, Куеста де ляс Пердісес і Малінеро, та наступ не вдався; 7 поввів унерухомлено. Другий наступ, де брало участь 4.000 червоних, теж відбито. Ворог залишив понад 300 вбитих; бригаду Дімітрова розбито зовсім.

Авас описує бої на відтинку Каза дель Кампо. Коли національні війська перейшли до наступу, червона артилерія отворила заставний вогонь, а піхота стримала завзятий наступ мароканців. Опісля нац. війська наступали на старий цвинтар у Каза дель Кампо і кастилійський шлях, щоби привернути сполуку з університетським містом. Червона артилерія знову почала сильну пальбу, щоб не допустити національних резерв до перших ліній.

Найбільше завзяті бої йшли коло 20 години, опісля вони дещо успокоїлися. Стратегічна ситуація в університетській дільниці не змінилася - тамошня національна залога має з рештою національних військ лише сполуку широку на 350 метрів.

НА БАСКІЙСЬКОМУ ФРОНТІ.

Національне командування повідомляє, що на північному фронті червоні намагалися перебристи потік недалеко дороги до Гуески. Національні війська протинаступом примусили ворога уступити.

Комунікат ради оборони країни басків подає, що червона піхота при підтримці артилерії та летунства заняла на фронті Алява місцевости Саґан і Альтум, наражуючи ворога на великі втрати. На тому фронті операції тревали до вечора

ВТРАТИ.

Ґен. Кеіпо де Ляно заявив, що підчас недавніх боїв червоні втратили 12.000 вояків; з того — 5 тисяч убитих. Не зважаючи на ті жертви, вони ні кроком не ступили вперед.

диву втрату, до якої довела наша байдужність та злегковаження цієї важливої справи. Що на всіх фільварках галицьких воєвідств величезна більшість робітників є української народности, про це мабуть кожному відомо. Навіть у маєтках найбільш загорілих дідичів-ендеків робітники переважно українці, бо самі ті дідичі кажуть, що їм найбільш відповідає українська („руска") служба задля своєї відомої вірности, запопадливости та послуху.

Треба обєктивно ствердити, що всі ті організації, які ми згорі вичислили, сповняють якслід своє завдання. По всіх повітових містах та ріжних містечках є платні т. зв. інструктори, які повчають робітників про їхні права й інформують про висоту винагороди, яка їм на основі збірної умови належиться; довідавшися, що цей чи інший дідич платить у році менше, як велить йому оречення Надзвичайної Роземної Комісії, миттю робить він іменем покривдженого робітника скаргу до Обводового Інспекторату Праці, який з черги спрямовує її на роземну комісію, покликану для полагоди індивідуальних справ у рільництві. Справа перед такою комісією безплатна, відбувається у прискореному часі і її рішення є остаточне (суд може уневажнити його тільки з формальних оглядів). Комісію творить обводовий інспектор праці або делеґат Окружного Інспектора Праці і члени: по одному із працедавців та робітників.

Засідання комісії відбуваються раз у місяць в кожному повітовому місті й таким чином сотні робітників мають змогу врятувати свій важко запрацьований гріш.

Хоч самі Інспекторати Праці, а то й сама адміністраційна влада (староство), як теж і згадані професійні організації строго перестерігають окремих постанов збірної умови, головно дотично винагороди, щоб не повторилися тогорічні кріваві події, усеж визиск праці рільних робітників надалі не згаває й на цьому полі можна ще дуже багато зробити. Особливо занедбане під цим оглядом тернопільське воєвідство, дарма, що саме там рільництво найбільше поширене. І коли сама держава бере в оборону ті інколи найбільш покривджені та використовувані круги рільних робітників, то тимбільше не вільно нашим селянським та господарським установам забувати про цю ділянку незорганізованого робітничого світа. Ці рядки пишемо під особливу увагу кружків „Сільського Господаря", в яких негайно повинні потворитися окремі секції, призначені для цієї мети, які мусять мерщій приступити до праці: відтягнути наших робітників від чужих організацій, згуртованих під ворожим прапором та зорганізувати тих, що досі ще живуть самопас та доводять до того, що пропадає безповоротно їх заробіток.

Незалежно від цього цією справою можуть занятися адвокатські канцелярії, яким у теперішній крізі напевно збуває на судових справах, тимбільше, що заступство перед роземною комісією дозволене і корисне для робітника, який інколи не знає якслід висловитися та докладно скласти своє домагання. Треба тільки повести негайну інформаційну акцію по селах, де існують більші фільварки і щиро зайнятися цією справою, а тоді матимемо нову клітину справно зорганізованого громадського життя та врятуємо гроші, які пропадають для нас безповоротно.

ВАН ЗЕЛЯНД : ДЕҐРЕЛЬ

76% : 19%

Властиво нічого важного не сталося. В одній виборчій окрузі одної малої держави відбулися доповнюючі вибори, тому що один посол зложив мандат. Ось і все. Колиж та подія так зелектризувала світ, коли стала темою передових статтей у всіх щоденниках, коли передвечора пополудні парижани з нервовим зацікавленням розхоплювали надзвичайні видання щоденників з вислідами виборів, то зложилося на те кілька чинників.

Перш за все при нинішній тенденції до розподілу світу на ідеольоґічні табори скромненькі брюссельські вибори виросли в очах публики, пересиченої до нестравности ідеольоґічною водою, до ґіґантичного двобою міжнародньої демократії з міжнароднім фашизмом. На тій площині, зрештою зредукованій зі всесвітнього маштабу до внутрішньо-бельгійського, слід розглядати недільну невдачу Деґреля: він виявився слабшим не від якоїнебудь з бельгійських партій, лише від всіх бельгійських демократичних партій разом, що пішли до виборів одноцілим бльоком.

Друге — Бельґія попала тепер в осередок міжнародного заінтересування, як ключ до розвязки тої квадратури кола, що зоветься західним пактом. Що Бельґія вже більше не підбігатиме як дошатко за Францією — це певне, зате лишається отвертим питання, як буде вона інтерпретувати поняття неутральности та правосильність дотеперішніх міжнародніх зобовязань. Тяжкий парляментарний віз запряжений пестрошерстою католицько-ліберально-соціялістичною трійкою не може завернути так бистро як диктатура — ще й до того диктатура в руках многонадійного молодця Льва Деґреля, що нераз представився як enfant terrible, від якого можна очікувати чимало — до гострої орієнтації на Берлін включно. Зате як довго стоятиме бельгійський парлямент при вулиці Закону, проти королівської палати, так довго сидітимуть у ньому в більшости поважні панове, які ні на хвилю не сумніваються в те, що німці це нащадки вандалів у простій лінії, що Гітлер це втілення сатани і що Франція — це єдина остоя европейської цивілізації. Тому не дивуємося, що Париж і Льондон з таким заінтересуванням слідкували за недільними виборами і так глибоко відітхнули в неділю вечором.

Врешті Деґрель притягнув увагу публики своїм хистом режісера мюзік-голлу, що замінив сіре бельгійське політичне життя на цікаву ревію, повну ревеляцій, скандалів, віч, місівок, поличників і т. п. емоціонуючих атракцій. До найцікавіших ревієвих нумерів слід зарахувати сам виступ усміхненого, виелеґантизованого Деґреля на політичну сцену.

Коли я приїхав до Бельгії, Деґрель був відомий у Лювені лише як дуже гарний, елеґантний і милий молодий чоловік. Опісля заложив він невеличке видавництво „Рекс", яке мало нетрі реклями, молодих лихоплатних редакторів і багато довгів та жіночого персоналу. Та вже тоді виявилося, що Деґрель має не лише добрий естетичний смак, але й незгірший організаційний хист — його видання росли, наче гриби по дощі.

ЛЕВ ЯСІНЧУК.

АМЕРИКАНЬСЬКА УКРАЇНА

У СВІТЛІ „ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ".

ПОЯВА „ПРОПАМЯТНОЇ КНИГИ".

В лютому 1934 р. минуло 40 років від того часу, коли то в Шамокін у Пенсильвенії (Злучені Держави) основали могутнє тепер товариство — Український Народній Союз. Це допомогова організація, правда, в формою асекураційного товариства на життя, але товариства не заробкового, тільки з широко громадським характером, як це буде видно з дальших слів.[1])

„Мойсеевих сорок літ жертвенно трудився" (О. Грицай) У. Нар. Союз, ця „твердиня заморя", цей Союз, що

„Вояві злидні перевіс
І во свято ювілею
Прапор в цілости приніс". (М. Костишин).

Тому то на річній нараді Головного Уряду У. Н. Союзу, що відбулася в лютому 1935, постановили видати „Пропамятну Книгу" й „зібрати в ній матеріял щодо діяльности, організації, як і те, що обіймає українське життя в Америці та змальовує відношення американських українців до старого краю.[2]) Книга мала зобразити діяльність У. Н. Союзу та його органу, щоденника „Свобода" в ділянці організації й освідомлення української іміграції[3]) в Америці. Ініціятори цього діла слушно виходили з заложення, що історія У. Н. Союзу — це й буде історія української іміграції в Америці.

Видання „Пропамятної Книги" поручив Головний Уряд редакційній комісії, що устійнила в березні 1935 матеріял, який треба обробити й зібрати та доручила редакцію відомому діячеві, б. послові Української Держави, д-рові Луці Мишузі, головному редакторові „Свободи".[4])

І вийшла ця „Пропамятна Книга" накладом У. Н. Союзу в Джерзі Ситі Ню Джерзі при кінці 1936 р. Є це велитенська книга на 752 сторінки великої вісімки, на прегарному крейдовому папері, в розкішній оправі зі 180 знаменито виконаними ілюстраціями. Словом — це в наших умовинах у найвищій мірі люксусове ювилейне видання.

Так булоб вичерпане те, що з бібліографічного боку треба би загально сказати. Але це навіть у найменшій мірі не вичерпує теми.

Ця книга переросла сподівання ініціяторів. Вона дає більше, ніж історію іміграції; це історичні докази животности і творчости української раси. Ця книга немов каже: поставте українську націю в умовини prosperity, дайте їй волю, а побачите, до чого вона здібна, що вона зможе осягнути!

Коли вчислимо тут поміщені переклади Семенини (4) і Л. Войнича (1) з Шевченка (2), Лесі Українки (1), І. Франка (1), Олеся (1); коли врахуємо до того Богдана Лепкого („В світ за очі") й Олександра Колесси („В світ за очі"), то загалом узяло участь у тій Пропамятній Книзі 36 авторів на ріжні теми. Очевидно, тут не вчислена збірна праця числеиних інформаторів, що зложили дуже цікаві дані про окремі українські кольонії, про відносини в тих кольоніях серед українців, про стан і діяльність окремих відділів У. Н. Союзу. Праці одних авторів показують на основі матеріялів, споминів і пережиrань шлях, яким ішов розвиток української іміграції, та її теперішні досягнення й ідеї та ідеали. Інші автори помережали цю книгу віршами, що або присвячені українській іміграції в Америці (Остап Грицай „Твердиня заморя", Василь Щурат „Гимн американських українців"), то чисто як показ віршованої продукції американсько-українських майстрів римованої мови.

В поданому загальному числі авторів подибуємо 7 імен авторів (крім тих, що вже названі) зпоза Америки; це д-р Остап **Грицай** („З заліза і з криці"); Дмитро **Дорошенко** („Зперед тридцятьох років"); Віктор **Курманович** („Борімося і поборемо"); д-р Василь **Щурат** („Як він повстав" — гимн амер. українців); Олена **Кисілевська** („Що нам дала, а що може дати наша заморська іміграція"); **С. Северина** („Еміграція в українськім письменстві"); Лев **Ясінчук** („Старокраєвим оком на українську іміграцію в Америці").

На передовій сторінці книги поміщена мапа України з анґлійським текстом і циферними датами. Зміст поданий загально і подрібно в українській та анґлійській мові. При кінці книги поданий покажчик змісту.

„Пропамятна Книга" дає так багато матеріялу про наших братів в Америці, так представляє їхнє життя, що на основі тих матеріялів можемо навіть снувати деякі гороскопи. Тому варто принайменше над найголовнішими темами трохи довше зупинитися.

(Далі буде).

[1]) У свому часі, себто у травні 1934 р., я старався на сторінках „Діла" (ч. 148—150) поінформувати українське громадянство нашої землі про те, що таке У. Н. Союз і яка його роля в житті української іміграції в Америці. — **Автор.**

[2]) Микола Мурашко: „Конвенції Українського Народнього Союзу", стор. 230.

[3]) Як відомо, розріжняємо еміграцію, що **виходить** з рідного краю й іміграцію, коли вона прийде до нового краю. — В цій праці буду вживати терміну **іміграція**, бо наші виходці вже сюди не повернуться і про них можна говорити тільки, як про тих, що прийшли до іншого краю. Зрештою — це вже друге покоління в Америці, яке себе навіть не може уважати за еміграцію, тільки за іміграцію. Так воно себе там називає. — **Автор.**

[4]) Д-р Лука Мишуга: „Передмова".

Тоді Деґреля не вдоволяли вже успіхи у сарного полу і він посягнув по політичні успіхи. Початки були скромні. У Бельгії був тоді появився якийсь священник-апостат, добрий бесідник, що їздив по краю і вів протикатолицьку агітацію. Крок за кроком за ним вантажний самохід Деґреля, повний молодих хлопців з відзнаками з написом „Рекс" на грудях і грубими палицями в руках. Коли священник-апостат кінчив промову і публика виходила, на естраду виходив Деґрель, виголошував полемічну промову та збирав живлові оплески від молодих людей, що приїхали з ним вантажним самоходом і здебільша становили одиноку авдиторію свого початкуючого вождя. До такого ступу політичної карієри дійшов Деґрель, коли я виїхав перед двома роками з Бельгії.

Тоді важко було припускати, що Деґрель зайде далеко зі своїм воюючим католицизмом, бо бельгійський епископат почав ставитися до нього зі щораз то більшою резервою, а Католицька Акція Молоді навіть викинула його видавництво зі свого дому. Тому виборча перемога Деґреля була для мене справжньою несподіванкою, тим більше, що до того часу на бельгійському терені не розвинулася ніяка поважніша націоналістична організація.

Бельгійська ментальність — ментальність спокійного ситого міщанина — та бельгійські умовини — добробут, спокій і лад — становлять мало підхожу почву для екстремістичних ідеольогій. Комуністичної загрози, яка в інших краях робить з націоналізму єдину дошку ратунку, в Бельгії нема, тому й не диво, що бельгійський націоналізм довго не міг вийти зі стадії ідеольогічної мряковини і шаблонового наслідування сорочок, поздоровлень і т. п. готових міжнародніх фашистівських реквізитів.

Щойно Деґрель зумів дати оригінальну концепцію бельгійського націоналізму, синтетизуючи його з католицизмом, що запустив у бельгійській суспільности коріння дуже глибоко. У практичній політиці їхав Деґрель на коніку політично-фінансових скандалів, що скомпромітували деякі високопоставлені особи з урядових і парляментарних кол демократичних партій.

Сувора совість бельгійської нації гостро зареаґувала на ті ревеляції, переходячи масово у табор Деґреля. Та скандали вичерпалися, обурення минуло і бельгійське громадянство побачило, що бельгійський парляментаризм не такий то дуже скомпромітований, що він на всякий випадок ще куди здоровіший від інших, хочаб від французького.

Ось такі моменти вплинули на успіхи і невдачі Деґреля. Та вирішний вплив на вчорашні вибори здається треба приписати прімасові Бельгії, що в пастирському листі осудив Деґреля і візвав вірних голосувати за Ван Зеляндом; слід згадати, що бельгійське духовенство має великий вплив і не вагається пристосовувати його до справ цього світу.

На католицизмі почав Деґрель свою політичну карієру, від католицизму дізнав він першого поважного удару. **м-р Б. Галайчук.**

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові у свому розвитку.

I. ПЕРІОД ОСНУВАННЯ І ПЕРШОГО РОЗВОЮ (1898—1913.).

Наш „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові зачав свою діяльніть у грудні 1898. р. та мав тоді: 113 членів, між ними 7 кооператив, 162 уділами по 50 автрійських корон, на які вплачено було 3.771.52 корон.

За перших 15 років (1899—1913. рр.) він був так розвинувся, що **з кінцем 1913. року** мав 906 членів, у цьому 427 кооператив; вплачених **членських уділів** мав на суму 1,053.363 австрійських корон; резервового фонду на 56.731 австрійських корон; вкладок ощадности на 1,706.199 австрійських корон, позичок, при помочі дешевих банкових кредитів: Банку Краєвого і Банку Австро-Угорського, **дав на суму 4,264.405** австрійських корон і виказав білянсову надвишку в квоті: 57.535 австрійських корон.

II. ПЕРІОД ЛИХОЛІТТЯ (1914—1924. рр.).

Настали часи: воєнний і повоєнний з дворазовими державними девалюаціями гроша, так, що за 10 років лихоліття, в 1924 році, **залишився з першого періоду розвою ось такий стан** Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові: резервовий фонд: 3.259.30 золотих; спеціяльна резерва страт: 2.968.20 зол.; **членські уділи:** 29.898.31 зол.; вкладки ощадности: 155.994.92 зол.; уділені кредити (позички): **108.249.84 зол.** і білянсова надвишка в квоті 601.03 зол.

В ось такому часі перейняв Центральний Кооперативний Банк на себе обовязок центральної каси української кооперації всіх видів у нашому краю. Банк станув перед метою: зліквідувати кредитові інтереси з фізичними особами, щоб **навязати ділові інтереси з союзними кооперативами,** що зачали відновлюватися і повставати в тому часі.

III. ПЕРІОД ВІДРОДЖЕННЯ Й ОБНОВЛЕННЯ (1924—1936. рр.).

Отсей час 12-ти років був періодом **затяжної організаційної і ділової праці Центробанку.** Ділової праці, щоб перебути цей перехід та організаційно створити нове звено з українськими кооперативами всіх видів. А до того не можна поминути тих перепон, що ставали нам по дорозі, як заломання курсу американського доляра і господарська кріза, що довела до конверсії рільничих довгів і замороження платности цих зобовязань.

Тому той перехідний стан до відродження й обновлення мусів трівати довший час і тому виразні наслідки цієї тяжкої праці у розвою показалися аж на **білянсі Центробанку за 1936. рік,** що виказав ось який стан:

Обороти ділові з союзними кооперативами: 28,801.568.22 золотих; **членів Центробанку:** 1.232, в цьому кооператив 1.107, з членськими уділами на суму: 238.133.86 зол.; **запасні фонди:** 310.487.03 зол.; **вкладки ощадности** (льокати): 1,540.722.98 зол.; банкові кредити Банку Польского і Державного Банку Рільного: 905.624.41 зол., в чому вже вчислено 255.187.21 зол. кредиту на застав збіжа, що сплачується у травні 1937. року; **уділені кредити: 2,000.871.72** зол. та **нерухомости:** 542.916.40 зол. — зі станом маєтковим на суму: **3.037.167.44 золотих і з відповідною білянсовою надвишкою.**

Наші осяги виказують в тому, що **числом членів-кооператив** ми перевищили дуже значно передвоєнний стан, бо більше як удвоє; **та ми ще й далі підемо, щоб зєднинити в центральній кооперативній касі Центробанку всі українські кооперативи і всіх видів у числі понад 3.000.** Тоді також суми членських уділів і запасних фондів Центробанку наближаться до передвоєнної суми вплачених уділів: 1,053.363 австрійських корон.

Зате **вкладки ощадности** (льокати) вже тепер доходять до передвоєнних 1,706.199 австрійських корон. Дальшою організацією всенародньої ощадности мають вони піднестися у всіх кредитових установах, передовсім у Центробанку у Львові.

Вкінці стан **уділених кредитів** уже в сучасних відносинах дійшов майже **до половини передвоєнного стану чотирьох міліонів австрійських корон.** Його піднесення удвоє чи ще вище буде тільки послідовністю збільшення числа членів і членських уділів та їх оборотових льокат.

Ось так не якоюсь політичною акцією чи якоюсь дивною пропагандою, як дехто каже на свою втіху, але **господарсько-кооперативною діяльністю,** значить: **власною працею** доходимо до збірних вислідів зорганізованих своїх сил в українській кооперації. Тою тяжкою працею доходимо до злагодження лихоліття і повороту до правильних суспільно-господарських відносин, щоб українське населення найшло **за свою працю незалежні умовини життя** та за це дало **безпечну платність своїх зобовязань** — як це було у передвоєнному часі.

Д-р Кость Левицький.

Якщо знаєте, що „Просвіта" пригортає до себе інші наші установи, то допильнуйте, щоб ті установи зложили на „Дар Просвіті".

Педагогічні і фахові ліцеї.

(ЖМУТ ІНФОРМАЦІЙ.)

ОРҐАНІЗАЦІЯ, ВПИСИ, ВСТУПНІ ІСПИТИ.

Нові шкільні закони передбачують, що звання вчителя вселюдної школи можна добути двома шляхами: через трирічний педагогічний ліцей, що спирається на сьогоднішній чотирорічній загально-освітній ґімназії, і через дворічну педагогію, до якої можна піти по скінченні майбутнього загально освітнього ліцею, або давньої 8-річної ґімназії. Оба ці типи школи (педаг. ліцей і педагогія) мають спільну назву: „заклади кшталценя научицелі" (заведення для вишколу вчителів). Цей тип школи, згідно з новими шк. законами, має творити орґанізаційну одиницю, яка обіймає три складники: школу вправ, властиву педагогічну школу (ліцей і педагогію) та інтернат для учнів. Згадуємо про це тому, бо, між іншими, саме така орґанізаційна структура цього типу школи виелімінувала громадянський чинник при її орґанізації: **приватних педагогічних ліцеїв ані педагогій міністерські розпорядки не передбачують.** Держава не хоче випустити зі своїх рук такої преважної функції, як вишкіл тих, що мають безпосередній вплив на духове обличча дитини.

Дотично прийняття і вступних іспитів обовязують подібні реґуляміни, як у випадку заг.-освітніх ліцеїв. Кандидати, які зголошуються до І. кляси пед. ліцею, повинні теж виказати наукову підготову й умовий розвиток. Перше треба доказати свідоцтвом покінчення загально-освітньої нової ґімназії, або **свідоцтвом покінчення шести кляс ґімназії давнього типу.** Умовий розвиток стверджує вступний іспит. Тут звертаємо увагу, що **мужеських кандидатів на вчительські посади забракне вже мабуть у найближчому шкільному році в цілій Польщі.** Відомо, що свою заповідь: створити до трьох років 12 тисяч нових учительських етатів Міністерство Освіти реалізує. До цього числа треба додати 1.500 етатів річно, які звільнюються наслідком службового руху (емеритура, смерть, тощо). Отже вчительське безробіття буде скорше зліквідоване, ніж повстане новий нарибок з педаг. ліцеїв і педагогій і наслідком цього загрожує в скорому часі недостача вчительських сил. Тому дуже раджу всім тим, які покінчать теперішню 4-річну ґімназію або 6 кляс давньої та не мають достаточних засобів на покінчення ще двох років загально-освітніх ліцеїв і потім високих шкіл, **зголошуватися до педагогічних ліцеїв.**

Конюнктура на вчительські посади в найближчих роках виїмково добра. Також треба доконче, щоби всі ті, головно мужчини, які з якихнебудь причин не дістали посад учителів, або їх звільнено з тих посад, зголошувалися до шкільного реферату УПР і поновлювали свої заходи. Адже це просто катастрофальний стан на українському ринку вчительського безробіття, що на значно поверх пів тисячки зголошень (безробітних абсольвентів семинарій), які має у своому рефераті УПР, мужчин є ледви кількадесять! І ще одна незвичайно важна інформація: **всі ті, що з якихнебудь причин не покінчили університету** (фільософи, правники і т. д.) і **мають за собою військо, повинні зголоситися на педагогію.** Оплата за науку 30 зол. піврічно (буде інтернат теж), отже дешевша, ніж в університеті. **Після покінчення є вигляди на негайне заняття у вищеступневих народніх школах.** Повторяємо ще раз: наука на педагогії трівае два роки і тут прийматимуть цього року лише тих, які мають матуру з 8-річної ґімназії старого типу. Отже вигляди для матуристів давніх ґімназій виїмково добрі, бо заг.-освітні ліцеї, які теж управнюють до вступу на педагогію, випускатимуть своїх абсольвентів щойно після двох років.

ДЕ БУДУТЬ ПЕДАГОГІЧНІ ЛІЦЕЇ І ПЕДАГОГІЇ?

На терені Львівської Шкільної Кураторії будуть відчинені з початком шк. р. 1937/38 ці школи в таких місцевостях: 1) Березів, коедукаційний пед. ліцей; 2) Коросно, мужеський; 3) Ряшів, мужеський; 4) Самбір, мужеський; 5) Сокаль, мужеський; 6) Станиславів, мужеський; 7) Стрий, жіночий; 8) Тернопіль, мужеський і одна державна коедукаційна педагогія у Львові. Не входимо тут в аналізу, чи це вистарчальна сітка і чи вона справедливо розміщена. Впадає в очі, що у Львові не буде ніодного педагогічного ліцею, коли перед шкільною реформою було тут аж вісім державних і приватних учительських семинарій. Ця сама аномалія торкається і Перемишля. Важніше для нашого громадянства те, що в розпорядку **нічогісько не сказано ані про українські ліцеї і педагогії, ані про рівнобіжні українські відділи,** ані про навчання українських предметів у польських педаг. ліцеях. Невжеж для Міністерства перестала істнувати 600-тисячна маса української дітвори? Не виключаємо, що в цьому напрямі йде в Міністерстві якась підготовна праця, однак ми певні, що висліди тієї підготови українського громадянства не вдоволять. Вже сьогодні можна сказати, що на місце зліквідованих унаслідок шкільної реформи кільканацяти державних (утраквістичних) і приватних у-

країнських учительських семинарій українське громадянство відповідного еквіваленту не дістане.

Цей приклад не вперше виказує наглядно, що кожний новий шкільний закон у Польщі має своє іноді дбайливо скриване національно-політичне вістря. Ось розпорядок про педагогічні ліцеї одним почерком міністерського пера майже зліквідує кількадесятилітній дуже поважний український стан посідання на відтинку вчительських семинарій.

ФАХОВІ ЛІЦЕЇ.

Цей тип шкіл сьогодні незвичайно важний, однак українське громадянство не має для нього належного зрозуміння. **Апелюємо якнайгоряче до українських родичів, щоби, як тільки мають змогу, не боялися залишити традиційний у нас шлях освіти для своїх дітей, загальний, а вибирали фаховий.** Думаємо, що ближче узасаднювати цей апель не потребуємо.

Польська шкільна реформа розплянувала незвичайно дбайливо фахове шкільництво і хоче надати йому дуже ріжнородну структуру. Для прикладу згадаю, що Міністерство Освіти оголосило вже програми для 20 фахових шкіл ріжного ступня і виду. Вже оголошені програми гімназій: механічної, електричної, купецької і жіночої кравецької та білизнярської. Далі вже є програми чотирьох шкіл гімназійного ступня, звязаних з ткацтвом, програми рільничого ліцею, а також трьох однорічних шкіл підготови другого ступня (для абсольвентів 6 кляс давньої гімназії), а саме купецької, адміністраційно-торговельної і родинного господарства („господарства родзінного").

Від чергового шк. року будуть зорганізовані в Польщі фахові ліцеї (до яких можуть вступати абсольвенти теперішніх 4-річних гімназій, або 6-ох кляс давньої) таких типів: 1) загально-механічного, а також механічного спеціяльного: самоходового, летунського, залізничого і корабельного; 2) електричного для сильних струмів; 3) електричного з відхилом теле- і радіотехнічним; 4) будівельного; 5) мірничого і 6) городничого; 7) сільських господинь; 8) жіночого господарсько-суспільного (домашнього господарства) і 9) торговельного з двома відхилами (купецьким та адміністраційно-купецьким); 10) адміністраційного; 11) кравецької школи ліцеального ступня (для інструкторів кравецтва). Крім цього можливо, що Міністерство викінчить цього року програми дорогового і меліораційного ліцею.

Ми подали так подрібно програмові праці Міністерства Освіти в ділянці фахового шкільництва, бо в скорому часі треба надіятись відкриття тих ріжнородних фахових шкіл. І тому є завданням нашого громадянства, головно наших фахових і професійних організацій, стежити, де такі школи повстануть, спрямовувати туди українську молодь і брати також у руки ініціятиву та старатися творити українське фахове приватне шкільництво, бодай для найконечніших і найважніших галузей нашого народнього господарства — на зразках польської державної і приватної ініціятиви.

На терені Львівської Шкільної Кураторії будуть зі шк. роком 1937-38 відкриті такі фахові ліцеї: у Львові: Дорогово-водний виділ Технічної Школи у Львові має бути замінений на державний дороговий ліцей. Має бути теж відчинений у Львові державний механічний ліцей. Державна будівельна школа **в Ярославі** має бути перетворена в будівельний ліцей. Має теж бути утворений при **4-ій гімназії у Львові** трирічний адміністраційний ліцей. Після двох перших років науки учні могтимуть вибрати такі чотири „напрямки" в тому ліцею: 1) банковий; 2) скарбовий; 3) залізничий і 4) почтовий. При II. гімназії у **Ряшеві**, II. гімназії у **Станиславові** і I. гімн. в **Тернополі** має повстати державний торговельний ліцей. Здається, польське „Товариство Школи Гандльовей" відчинить приватні торговельні ліцеї у Львові й Перемишлі. **Рільничий ліцей у Черниці з українською мовою навчання має дістати польські відділи! У Богухвалі** коло Ряшева має повстати державний ліцей сільських господинь. Врешті приватні школи домашнього господарства у **Снопкові** у Львові і в **Язлівці** к. Бучача мають бути замінені на ліцеї сільських господинь.

Ось жмут інформацій, які можемо оголосити. Теми „ліцеїв" ми далеко не вичерпали. Треба доконче дальшої прилюдної дискусії і пропаганди та головно: **збільшеної активности одиниць та українських установ** на відтинку шкільництва всіх родів і ступнів.

В. Кузьмович.

Араби проти проєкту поділу Палестини.

Арабська начальна національна рада в Палестині виступила проти проєкту поділу Палестини та проти панарабського бльоку, бо тим способом Англія хоче зневтралізувати співпрацю арабських країв у палестинській справі. Палестинські араби бояться, що палестинське питання могло би втратити міжнароднє значіння. Араби не годяться на те, щоб емір Абдула став володарем нової палестинсько-трансйорданської держави.

Проєкт поділу Палестини уважають пробним бальоником.

Московська рука в Індіях.

Телеграми з Калькути подають, що 5. ц. м. переловила тамошня поліція шість авт з комуністичною бібулою, призначеною до роздачі серед 80.000 ткацьких робітників, які розпочали страйк. Поліція має докази, що розрухами в Калькуті та цілим страйковим рухом в Індіях кермують з Москви за посередництвом індійських революціонерів. Страйкарі уладили похід у Калькуті з червоними прапорами і з таблицями з комуністичними гаслами.

Московський Інтернаціонал від самого початку свого істнування все намагався стати сильною ногою в Індіях, підбурюючи тамошнє населення проти британської влади, але дотепер йому це не вдавалося. Всі розрухи, які спорадично вибухали, вдавалося втихомирювати, а їхні причини все вдавалося прослідити по нитці до московського клубка.

(УКБЮРО, ЛЬОНДОН.)

По широкому світі.

Деякі бельгійські часописи припускають, що у звязку з димісією міністра справедливости Бовеса дійде до реконструкції уряду.

Польський міністр торговлі та промислу Роман виїде 15. ц. м. до Брюсселі з двома вищими урядовцями зі свого ресорту.

Президент німецького державного банку д-р Шахт приїхав нині рано до Брюсселі, щоби візитувати губернатора бельгійського державного банку і переговорити з Ван Зеляндом.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 17.

ОСТАП Т.

ХЛОНЯ.

(Докінчення.)

III

...міські сквери спадала позолоть суму, а стрункий холод проходжувався поміж деревами.

— Чому ти сидиш, не бавишся? — питає Хлоню пузатенький Тудьо, пробігаючи мимо.

— Ох, щоб ти знав, як я люблю думати!

Вечір. Зорі зазорили небо.

Між високими брилами домів пнуться навшпиньки гнучкі ліхтарні. Хлоня волочиться вулицями. Приглядається тіням і прохожим.

Як дуже хотів би він щось написати про світ і про людину!

І він бачить крізь привиди своєї химерної фантазії золото осіннього листя.

Неділя. На майдані під церквою нетерпеливиться ріжноколірова юрба, ждучи кінця вечірні.

З боку тони одноманітної арії нудної катеринки. По вулиці біжить, вигукуючи, з палицею в руці неміцний інвалід за дітьми, що докучають йому. Його проклони зливаються зі скреготом інструменту та відбиваються від воріт святині.

Чи ж так виглядає життя?

Хлоня не знає. Його тривожить та юрба — він її не любить.

І тоді, коли довкола нього розпережується брудний крик і сумують тунелі камяних вулиць, він проходжується в мріях серед золота кошлатих трав у піснях сонашної радости.

І тоді його душа росте і каже гордо.

— Я не люблю людей, я люблю лише великих поетів.

Хлоні зле було в домі тітки Анни. Вічна робота, влізливі дурні сусіди, а він хотів би щось читати, щось обдумати, щось записати.

Його найкращі хвилини, коли може втекти за місто. Іде він. Стоїть похмуре небо і мовчазні поля. Сивіють далекі далі.

І Хлоня думає собі:

— Може це нам лише видається, що світ гарний. Родимось, не бачивши, не знавши нічого іншого, і красу утворюємо собі на основі того, що бачимо на землі. А може десь там у безмежжях є якась інша краса: чудова, величня, якої ми своїми тісними мозками навіть уявити собі неголні. Яка мала, яка нужденна ти, людино!

І як супровід вечірної туги грають з міста дзвіниці, на деревах пташки. І хоч життя яке погане, Хлоня відчуває, що любо жити. І хоч на все це спокійно блимають зорі, такі таємничі тепер, як були колись у давну давнину та які будуть усе.

Хлоню почали не любити в домі тітки Анни. Він не розмовляв з ніким. Хоч усе виконував без спротиву, однак завсіди дорікали йому:

— Чому ти, Хлонько, не наймешся де? Чому не найдеш собі якого заняття? Годі вже тільки читати! Треба взятись до праці!

Хлоні сумно ставало, може саме тому, що тітка казала правду. Він повинен би працювати. Він повинен би сам заробити собі на прожиток.

І він покинув дім тітки Анни.

IV

Над містом стояв повний день. У місті метушня.

Хлоня волочиться вулицями. Ніхто його не зачіпає. Ніхто не питає, звідки він і куди він іде. Ніхто не цікавиться, чи їв він що, чи виспався.

Вільне місто.

А він волочиться, пересидівши ніч на лавці міського саду; а він не їв нічого від вчорашнього вечора.

І йде він і думає він собі:

— Кілько то в цій хвилині голодних на цілому світі? Кілько людей плаче тепер на просторій землі? І пощо мучаться ці люди?

Хлоня забрив на цвинтар. Виринали спомини дитячих літ. Щойно тепер відчув, як любив маму.

„Я згинути хочу, моя мамо, не хочу більше жити!" — думав.

І тоді станув перед ним непроглядний похід прочан, що йдуть у вічність, мов ріка в океан. Як спокійно вони відходять!...

Хлоня хоче йти зі світом.

Низька кімната деревляного бараку. Бліде світло лямпи освітлює здорові лиця веселих молодців, що всю свою радість хочуть перелити у сильні слова, у крик.

— Коля! ану утни щось на своїй гармонійці!

Омана щастя. Хлоня хоче погодити свої чисті мрії з брудною правдою життя. Ночами, коли всіх помучених цілоденною працею моршить сон, він сидить при світлі нафтової лямпи.

Одного вечора, коли листяні симфонії чути було в понурих садах, а в ринвах хляпав дощ переливаючи туги, Хлоня каже:

— Я так дуже хотів би бачити світ!

— Та тиж і так знаєш усе з книжок, — сміються з нього товариші.

І тоді зрозумів він, як мало він бачив, як мало знає.

Чекав, аж безмежну далечінь золотило сонце. Весна вирвалась із гнилих обіймів брудної землі. Десь грали музики.

І тоді Хлоня пішов широким трактом. Хотів бачити як виглядає світ поза книжками.

На довгому шляху в імлистій перспективі тонула струнка постать Хлоні. На придорожні поля спадала дощем сонашна радість.

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Засади громадської господарки.

IV.*)

Всі видатки звязані з виконуванням своїх завдань громада покриває: 1) з доходів з майна громади; 2) з доходів з громадського добра; 3) з оплат за користування громадськими заведеннями, підприємствами та уладженнями; 4) з шарварків на означені цілі громади (громадські шарварки); 5) прибутками з податків збірних громад призначених управою збірної громади на потреби громади; 6) запомогами збірної громади; 7) з доходів з винайміленого права полювання і риболовства, якщо на це погодяться мешканці громади; 8) всіми іншими доходами громади (§ 30).

Доходи громади можна призначувати лише на цілі громади і слід ними так орудувати, щоб можна було заспокоювати по черзі найбільше пекучі потреби громади.

Коли громада хоче призначити деяку суму на інші публичні цілі, не звязані тісно з потребами громади, то таке рішення громадської ради громадське добро, права і привілеї громади та опінії ради збірної громади (§ 32).

Управа громадським майном і добром.

Управа громадським майном і добром відбувається зі збереженням таких засад:

Уся нерухома і рухома власність громади, громадське добро, права і привілеї громади ті й приватно-правні тягарі як служебности повинні бути вписані до книг (зінвентаризовані). Громада, що має громадський маєток і добро або громадські уладження, заведення і підприємства, обовязана поносити відповідні кошти, потрібні для вдержання їх у цілости і добрім стані. Майном або добром громади та всіми громадськими заведеннями, підприємствами й уладженнями має громада так управляти, щоби вони приносили громаді відповідний дохід на потреби громади або господарські користи її мешканцям (§ 33).

Засади громадської господарки, зокрема у справі ужиткування поодиноких родів майна громади, як ріллі, пасовиськ, сіножатей, городів, садів і т. п. устійнює для громад воєвода разом з воєвідським виділом, при чому свої права в цій справі може передати повітовому виділові (§ 34).

Громадська рада обовязана у справах громадської господарки приняти: 1) засади та спосіб ступневого загосподарування всіх родів громадського майна, 2) забезпечення громадського майна перед якимнебудь знищенням (нпр. перед випасом худоби, підбиранням піску, глини, каміння, витинанням дерев і т. п.), 3) громада має утійнити щорічно висоту оплат за користування громадського майна (§ 35).

У справах громадського добра обовязують постанови закону про адміністраційну процедуру. Всі відклики в таких справах слід вносити до повітового виділу за посередництвом управи збірної громади. Належні громаді оплати за користування громадського добра громада має право стягнути їх адміністраційним шляхом за посередництвом управи збірної громади (§ 36).

Аренда громадських нерухомостей і підприємств.

Віддавання в аренду громадських нерухомостей або підприємств, робіт та достав для громади, повинно відбуватись шляхом публичної ліцитації.

До аренди громадських ґрунтів мають першенство безземельні мешканці громади, опісля малоземельні, які мають до 2 га орного ґрунту (§ 38).

В усіх цих справах має голос повітовий виділ, що видає громадам доручення, вказівки та устійнює окремі господарські засади, до яких громада обовязана вповні пристосуватись (§ 40).

Буджет та грошева господарка громади.

Грошеву господарку громади ведуть на основі буджету, що є господарським пляном дотичної громади. Буджетовий рік громади покривається з буджетовим роком збірної громади.

Буджет громади повинен обіймати всі видатки у звязку з веденням власної господарки і всі ті видатки, що їх покриває громада з доручення збірної громади та всі доходи, передбачені в дотичному буджетовому році. Якщо в буджетовому році виявиться, що треба побільшити або зменшити поодинокі кредити, то в таких справах мусить приняти відповідне рішення громадська рада. Доходи і видатки менших громадських підприємств слід поміщувати в загальнім громадськім буджеті, зате всі більші підприємства мають мати свої окремі буджети, причому до загального громадського буджету вписується лише надвижка доходів або недобір дотичного підприємства (§ 42—43).

Такі громадські підприємства, що за останні 4 роки приносили недобір, мають бути зліквідовані (§ 44). Видатки громади покривається в міру припливу доходів і в ніякому випадку вони не можуть переступати сум, означених в буджеті. Звичайних видатків не можна покривати з надзвичайних доходів громади, лише зі звичайних доходів громади. Кредитів, призначених на означені громадські потреби, що є поміщені у буджеті і що їх не видано найдальше до дня 31. березня, себто до кінця буджетового року, не вільно вже видатковувати, ні не вільно після того вписувати на рахунок залеглих доходів громади в минулому буджеті. Всі несплачені минулого року зобовязання, слід вписати до чергового буджету (§ 45). Кожнорічний буджет опрацьовує солтис при співучасти господарської комісії. Проект буджетового прелімінара повинен щонайменше 14 днів бути виложений до загального перегляду. В цьому то часі кожний громадянин, який має право вибирати громадську раду, може складати свої поправки та заввагн. Крім цього проект буджету відсилають до перегляду війтові збірної громади (§ 46).

Буджет громади має громадська рада приняти найдалі до дня 1. грудня кожного року так, щоб до цього часу війт збірної громади міг дістати його у двох відписах. На випадок, якщоб громадська рада у згаданому часі буджету не приняла, солтис громади пересилає війтові проект буджету, опрацьований при співучасти господарської комісії (§ 47).

Війт збірної громади пересилає його до затвердження повітовому виділові.

Буджет громади вимагає обовязково затвердження повітового виділу, якщо:

1) обіймає видатки, не звязані тісно з потребами громади;

2) обіймає видатки або доходи звязані з винагородою солтиса;

3) кошти удержання майна або добра громади, чи громадських підприємств перевищають сподівані доходи.

До повітового виділу належить теж затвердження інших рішень громадської ради у справах доходів та видатків громади без огляду на те, чи дотична громада веде грошеву господарку на основі буджету чи поза буджетом.

Солтис громади кожнорічно складає перед громадською радою звідомлення з виконання буджету та інших рішень громадської ради у справах призначення на деякі цілі доходів. Перед предложенням такого зобовязання громадській раді, це звідомлення має солтис виложити в громаді до прилюдного перегляду на 14 днів.

Звідомлення з виконання буджету з опінією ревізійної комісії розглядає громадська рада і після того солтис пересилає це звідомлення у двох примірниках війтові до 1. липня з відповідним рішенням гром. ради про приняття або відмову річного рахункового звідомлення. З черги війт пересилає повітовому виділові це звідомлення разом з розрахунковим звідомленням з виконання буджету збірної громади, долучаючи теж опінію управи збірної громади (§. 50).

Готівку громади слід переховувати в позичково-щадничій касі збірної громади, комунальній касі ощадности, Почтовій Касі Ощадности або — за згодою повітового виділу — у кооперативній кредитовій установі. Повітовий виділ означить висоту грошевої суми, що її може постійно переховувати солтис на негайні видатки громади. (§. 51).

На основі рішення громадської ради і за згодою управи збірної громади та повітового виділу **рахунки громади можна вести в управі збірної громади з тим, що винагорода не буде більша ніж 5 прц. річних, звичайних видатків громади.** Якщо рахунковість громади ведеться в управі збірної громади, тоді солтис веде лише квітарі і касові книги, в яких секретар або касієр збірної громади потверджує касові приходові і розходові докази. Касові документи по закінченні обрахункового року та касові і касово-рахункові книжки по їх закінченні переховують в управі збірної громади (§ 53).

Повітовий виділ видає подрібну інструкцію про складання буджету і річного рахункового звідомлення громади та засади касовости і рахунковости громад разом зі зразками (§. 54).

*) Диви „Діло“ ч. 62, 64 і 76 з ц. р.

Обчислення висоти зворотів для не-членів кооператив.

Міністерство скарбу видало обіжник з дня 11. березня ц. р. ч. Д. V. 20676/2/37 у справі обчислення висоти зворотів, що припадають на не-членів кооперативи, на основі присуду Найвищого Адміністраційного Трибуналу з 16. грудня 1936. р. до ч. реєстру 4174/34, 4209/34 і 6099/35. Одночасно оголосило такий витяг з цього присуду в „Урядовім Деннику Міністерства Скарбу“ з 25. березня ц. р. (ч. 8).:

Слід ствердити в тій справі, що предметом поділу з „надплат і зворотів“, отже й **основою обчислення висоти зворотів для не-членів не може бути ні сума устійненого доходу для виміру доходового податку,** що в його склад входять теж видатки, що їх не можна з податкового становища відтягнути, але вони є без [illegible]ву торговельними коштами для рахунковости кооперативи, ні повний білянсовий зиск без огляду на його поділ, себто без узглядження виділених зі зиску сум на торговельні кошти або на резервові фонди, що є неподільні між членів і не дають членам інших користей, як лише змогу покрити страти у майбутніх роках. Зате предметом цього поділу є тільки білянсові зиски, розділені між членів або вжиті в інший спосіб з користю для членів.

Полекші при викупні промислових свідоцтв.

Міністерство скарбу видало обіжник з 15. березня ц. р. до ч. Д. V. 34149/4/37 (Урядовий Денник Міністерства Скарбу з 25. березня ц. р. ч. 8), яким уповажнило скарбові палати признавати полекші при викупні промислових свідоцтв на 1937. р. та поладнувати невирішені ще подання у справі полекш при свідоцтвах за минулі роки.

Отже скарбові палати мають право дарувати платникам наслідки, якщо вони внесли прохання по речинцях, означених в II. частині обіжника міністерства скарбу з 27. листопада 1936. р. Далі скарбові палати можуть признати на основі індивідуальних подань полекші при викупні промислових свідоцтв на 1937. р. та признати полекші за минулі роки в цих випадках, коли купно вимаганого законом промислового свідоцтва підважилоб рентовність підприємства або загрожувалоб його дальшому істнуванні. Якщо скарбові палати признають такі полекші, тоді обовязані змінити свої попередні рішення та відписати грошеві кари по думці ст. 178 податкової ординації.

Вкінці обіжник підкреслює, що міністерство скарбу не буде розглядати індивідуальних прохань у справі полекш у промислових свідоцтвах. Зате скарбові палати та уряди обовязані інформувати платників, що висилання прохань до міністерства скарбу недоцільне, бо припізнює їх поладнання.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Чому „Тітанік" потонув так несподівано?

Минає рівно 25 літ тому від катастрофи велитенського корабля „Тітаніка", що досі не має рівної серед різних нещасливих подорожей на морі. „Тітанік" вагою 45.000 тон був виінуваний у найліпші технічні засоби, мав місце на 4.000 осіб і вибравшись у першу подорож з 2.500 особами віз найбагатших людей, не рахуючи всякого добра в золоті та предметах. Його несподівана катастрофа ще й досі є предметом дискусії між знавцями. Невеличка кількість осіб, що вирятувалася, не могла навіть здати собі справи, як дійшло до катастрофи.

Непередбачена можливість.

Одною з головних причин катастрофи „Тітаніка" були його за великі розміри, з якими його техніки не рахувались. При будові корабля інжинери мусять брати на увагу можливість його зудару з іншим, без огляду на всі передостережливі засоби, які дають змогу залозі корабля оминати інші кораблі серед мряки. Стіни „Тітаніка" були дуже тонкі, щоб через те заощадити більше місця на внутрішні великі салі призначені для вигоди гостей. Їх залізна конструкція при новій методі не брала на увагу зудару з другим кораблем так, що такий зудар захитував стінами „Тітаніка", наче б вони були з папера. При давніших типах корабля йшли теж дві стіни цілою його довжиною в середині, щоб змінити його відпорність зверха, підлоги та стелі. Коли зверхня стіна нарушена, тоді ці внутрішні боронять корабель довго перед заливом води. Для вигоди гостей і ці внутрішні стіни відпали при будові „Тітаніка".

Зудар.

Вартовий старшина доглянув у віддалі на 1.000 м. величезну ледяну скелю, що плила по морі. „Тітанік" плив із швидкістю 700 м. на мінуту. Керманич з холоднокровною свідомістю вжив усіх гальм, щоб енергійно повернути корабель убік та оминути зустрічі з льодовою потворою. Його маневр був удатний; корабель не зударився із скелею, а проїхав мимо неї. Та саме тоді гора не впала прямовисно до води, а мала у своїй підставі під водою, недоступною для ока, гостроконечистий довгий зуб. Саме той зуб зачіпив за „Тітанік" у глибині моря. Який сильний і довгий мусів бути такий ледяний ніж, можна уявити собі з того, що він перерізав „Тітанік" на 100 метрів, зовсім тихо, наче бритва.

Навіть старшини у службі, що стежили за ходом корабля не знали, що саме трапилось. Це не був товчок від якого здригається цілий корабель так, що люди і предмети падають із своїх місць, а тільки шелест, наче б хтось розмотував ланцюг від котви — легке тремтіння. Ті, що прокинулись, поклались за хвилину спокійно знову.

Смертельна рана.

Легенький зудар з кінчиком ледяної скелі був таким гострим прорізом, якби хтось завдав велитневі смертельну рану ножем у само серце. Від цього прорізу шість охоронних бічних стін дістало діру. Пасажири не знали нічого і управа корабля серед повної рівноваги гостей почала видавати накази. Море було тихе як дзеркало так, що вспокоювало всіх. Радіові апарати були злі і від них виходили телеграми на всі сторони світа „С. О. С." — „спасайте нас!" Великий пароплав „Карпатія", що находився у віддалі 3 годин плавби дав відповідь, що спішить з допомогою і всі на „Тітаніку" були певні, що так довго зможуть утриматись на воді.

Тимчасом вода вливалася більшою течією, ніж усі помпи могли її прогнати. Корабель ішов на дно поволі, але систематично. На ньому було рятункових човнів усього на 1200 осіб, дарма, що людей було 2500. Чому? Тому, що при новій системі будови кораблів, правильники, які обовязували капітана не змінялись, а правильник казав, що треба мати рятункові човни на таку-то скількість пасажирів... маючи на увазі кораблі старого типу, коли вони мали не більш 10.000 тон.

Нечемна відповідь.

Була ще одна можливість рятунку. У найближчому сусідстві від „Тітаніка" стояв серед криг фрахтовий корабель „Каліфорнія". Криги не були перепоною для його їзди, але капітан „Каліфорнії" не квапився і як людина флегматичної вдачі рішив одну ніч перечекати на місці. Він мав радіо і вже пополудне того самого дня попереджав „Тітанік", що на морі є крижані злами та ледовики. Повідомляв теж про те, що саме через зріст тих перешкод він сам припинює свою дальшу подорож. На те телеграфіст з „Тітаніка" відповів „Каліфорнії" нахабно: „Стули морду і не перешкоджай нам! Ми їдемо до Кап Рейс з важними депешами!"

Був це грубий жарт і депеш ніяких „Тітанік" не віз, а тільки всякі приватні листи без більшого значіння. Моряки з „Тітаніка", як усі подорожні на ньому, були горді, що їдуть таким чудом новітньої техніки і вважали нижче своєї чести розмовляти з якоюсь там старою торговельною будою. Капітан „Каліфорнії" — пішов спати. Коли пів години пізніше „Тітанік" почав висилати свої радіові телеграми — він, ображений, їх не приймав. А саме він міг усіх вирятувати.

„Тітанік" пішов на дно з такою швидкістю, що люди не мали змоги повірити у свою смерть. Тільки капітан і його співробітники знали, що їх чекає.

В Америці поширюються ровери.

Минулого року фабрики у Спол. Державах випустили на ринок 750.000 роверів. У 1933 р. статистика стверджувала, що серед предметів, які діти бажають собі як дарунки на Різдво, ровери займають четверте місце. У 1935 р. вони стояли на першому місці. Тепер 4 міліони американців їздить на колесі, замість ходити пішки. Сотні клюбів-циклістів розсіяні по всій державі. Недавно влаштував нюйорський клюб „сніданок" для своїх членів і ввесь „Центральний Парк" покрили колеса. Існують окремі поїзди, які перевозять ровери на ближчі місця, коли їх власники їдуть у вагонах. Ясно, що типи роверів є дуже різні залежно від вимог покупців — з кермами як в авті, із шкіряними сідлами, на дві особи, три, навіть більше. Перегонові ровери є роблені із сплаву алюмінія і важать усього 13 фунтів. Поширення роверів створило новий спорт — поло на роверах, зовсім так само, як на конях; є теж спорт, що єднає стріляння з лука з їздою на ровері. Минулого року було у Злуч. Державах 20 великих роверових перегонів. У парках будують окремі стежки для наколесників, бо зорганізовані наколесники висилають домагання до міських управ та центральних урядів, щоб їм улекшити їзду. У 1932 р. деякі дотепні агенти роверових фабрик зуміли поширити в Голівуді думку, щоб фільмові артисти вживали роверів. Одні почали їздити для спорту, другі для здоровля, треті для жарту. Почалося від реклями і за кілька літ сотні тисяч звичайних громадян почали наслідувати артистів.

——о——

ГОЛОСУВАННЯ В ПАРЛЯМЕНТІ ЕЛЕКТРИКОЮ.

У шведському парляменті ввели новий спосіб обрахунку голосів... електрикою. Голоси 150 членів парляменту можна обрахувати за 20 секунд. На пульпіті кожного посла є два гудзики, один з надписом „так", другий з „ні". На стіні салі висить карта, на якій зазначене місце кожного посла; під їх іменами є чотири лямпки — зелена, що означає „так", червона на слово „ні", біла, коли хтось не голосує себто стримується і мала червона на знак „неприявний". Таким робом на стіні видко вислід кожного голосування. Коли тільки голосування скінчене, предсідник при помочі ґудзика робить підрахунок голосів автоматично і може негайно почати нову справу з голосуванням. Після кожного голосування залишається автоматична фотографія.

СМЕРТЬ СЕРЕД ЦВІТІВ.

Рідкий випадок смерти трапився з паряжанкою Ферреоліною Габійон, що була манекіном в одному з париських великих магазинів. Вона була дуже гарна, і заробляла дуже мало так, що не могла прожити із своєю намою. Її знайомі намовили її попробувати щастя у фільмі. Вона покинула свою посаду і дістала місце в одній кіновій фірмі, але тільки як статистка, бо не мала драматичного таланту. Це пригнобило її так, що вона думала про самогубство. Та вся з мріями про мистецьку карієру, хотіла бодай умерти як велика артистка. Вона купила за всі гроші, які мала цвіти з опяняючим запахом, зажила сильного наркотику і зачинилася у своїй кімнаті. Вмерла подібно як „Камелієва дама". Кілька днів пізніше віднайшли її серед цвітів.

ТЕЧКА, ЯКА ЛОВИТЬ ЗЛОДІЯ.

Американський винахідник Бекер з Ню Йорку винайшов течку, яка сама боронить перед злодіями. Цілий її механізм так підбудований, що коли хтось, що не знає його тайни, буде намагатись відчинити течку — наступає вибух, який сиґналізує власникові небезпеку. Крім цього їдкий дим із вибуху осліплює на хвилину злодія. До замку течки закладають спеціяльні капслі, які згодом, при відчиненні вибухають.

НАСЛІДНИК.

Як відомо, місто Помпеї засипав попіл Везувія 79. р. по Христі. Тепер і місто і гарний амфітеатр відкопали. В театрі знову дають вистави. Директор театру перед першою виставою подав ось які анонси в часописах: „Розпочинаємо новий сезон у міськім театрі в Помпеях у найближчу неділю оперою „Донька полку". Останню драму відіграли в нашім театрі перед 1800 роками під дирекцією пана Квінта Марція, а саме драму „Троянки" пана Сенеки. Отож прошу панів, шляхту і всю чесну публику всю ласкавість, виявлювану мому попередникові, перенести й на мене, його наслідника, бо я доложу всіх сил, щоб мій репертуар стояв гідно побіч його".

ПЕРЕХІВНЯ МАЛИХ ДІТЕЙ.

На залізничій стації в Шікаго відкрили недавно перехівню для малих дітей. Кожна мама, яка приїздить до Шікаго, може залишити свою дитинку в перехівні і сама піти за своїми орудками. Нова дитяча перехівня може помістити 400 дітей, що ними ввесь час опікуються пістунки і окремі лікарі.

Моя відповідь Преосвященному.

В березні цього року, підчас генеральної буджетової дискусії в сенаті, я виголосив у приявності всіх міністрів промову, в якій між іншим гостро виступив проти кольонізаційної політики міністра рільництва. В цій промові я заявив, що через цю політику, непередбачену ні Божим ані навіть державним законом, стане проти уряду ціле українське громадянство. На доказ цього я згадав у цім уступі промови статтю „Нової Зорі", яка саме тоді вдарила на українських послів за те, що вони, не зважаючи на всі свої протикольонізаційні протести, заявилися в соймі тільки проти буджету міністерства рільництва, а не голосували послідовно також проти цілого державного буджету. Щоб неукраїнські сенатори якслід зрозуміли політичний сенс цих моїх слів, я додав при тому, що „Нова Зоря" — це „орган великого українського патріота епископа Хомишина, який, як відомо, перший закликував нас і уряд до нормалізації польсько-українських взаємин". У дальшій частині промови я сказав, що кольонізаційна політика уряду захитує основу нашої парляментарної проби знормалізувати польсько-українські взаємини в Польщі.

Ціль промови — ясна: звернути увагу уряду та польської суспільности на те, що **кольонізаційній політиці протиставиться ціле українське громадянство.** Так це зрозумів уряд і цілий сенат. Однак зовсім несподівано виступив за це проти мене Преосв. Кир Григорій Хомишин у своїй відомій заяві, видрукованій у 24. ч. „Нової Зорі" і передрукованій у „Ділі". Поза формалістичним завваженням, що „Нова Зоря" є органом товариства священників ім. св. Йосафата, та що Преосвящений не пропагував „нормалізації" польсько-українських взаємин, тільки християнську „льояльність" до польської держави та поза очевидним непорозумінням, немов би то я сказав, що „Нова Зоря" чи Преосвящений епископ Григорій перечеркують „нормалізацію", — є в цій заяві незрозумілі для мене в цім випадку вискази проти УНДО, про „українських людей, які компромітують епископа і вводять його в колізію", про „особисту користолюбивість для узискання мандату чи миски сочевиці" і т. п. В цих випадках є поза цілковитим непорозумінням ще й відгук — не знаю, чиєї — але впертої злосливости. Не думаю реагувати на це. По-перше тому, що як у промові, так і цим разом, памятаю, що без конечної потреби недобре є в умовинах нашої дійсности нарушувати авторитет українських Владик — а відтак тому, що реагуючи на злосливість, легко самому попасти у злобний тон. Таким чином я, свідомий християнин, міг би попасти в колізію з Святим Письмом, яке добре навчає нас, що „мудрість не ввійде в злобну душу". Шануючи чужий авторитет, шаную також свій і тому до бою на „кріпкі слова" також не стаю ніколи.

Остап Луцький.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

ЗАСІВИ.

Весна цього року дає незвичайно яскраву ілюстрацію несамовитої господарки московського централізму на немосковських землях. „Ізвєстія" з 2. IV. пишуть, що „до дня 25. III. 1936. р. засіяно по цілому СССР 8,268.000 гек., до 25. III. ц. р. — 2.227.000, ріжниця в порівнанні з минулим роком все збільшується..." Ці числа відносяться майже цілком до немосковських земель, бо на Московщині сіяти ще не почали. Головна причина спізнення цьогорічного засіву на немосковських землях є та, що без наказу з Москви ані насіння не можна дістати, ані палива для моторизованого господарства, ані машино-тракторних стацій урухомити. Жорстокі воєнні реквізиції в осени минулого року на немосковських землях спричинили в багатьох місцевостях голод, який лютує там і тепер. Збіжжа, призначене на засів там в значній мірі зужито.

Спізнення засіву викликало гострі репресії московського уряду проти місцевих урядів і большевицьких організацій, зокрема на українських та козацьких землях. Місцеві уряди кинулися переводити засів „ударним порядком". Остання пятиднівка березня та перша пятиднівка квітня принесли „перелім": багато районів подало звіти, що вони вже весняний засів закінчили. Як — про це знає очевидно й сам московський уряд, бо преса подає осторогу не надуживати „штурмовими засівами".

Московські можновладці використовують спізнення засіву для нових чисток місцевих урядів та організацій. „Ізвєстія" пишуть, що Азовсько-Чорноморський Край та Дніпропетровщина уряджують перегони у спізнюванні засіву. Керманичі Київщини, Винниччини та Харківщини повинні зрозуміти, що дальше „припізнювання засіву може уважатися як злочин проти інтересів держави". Більш отверта „Правда" жадає цілком виразно голів керманичів ріжних земель, а навіть цілих „незалежних" національних республик. „Грузія засіяла три рази менше, Азербейджан чотири рази менше ніж в минулому році. Чи Берія, секретар ЦК КП(б) Грузії і предсовнаркому Мгалоблишвілі, секретар ЦК Азербейджанської партії тов. Багіров і предсовнаркому Рахманов уважають таке становище нормальним? А про що думають секретар ЦК КП(б) Вірменії Аматуні і голова совнаркому Гулоян? Секретар Кримського обкома Лаврентєв і голова совнаркому Саметдінов гадають очевидно, що за висліди засіву буде відповідати хтось інший, а вони полишаться збоку..." Загрожені московським урядом місцеві уряди сиплють погрозами й карами на керманичів підвладних їм низових установ і організацій.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ.

Як подає „За індустріялізацію", в хемічній фабриці у Чернореченську нещасливі випадки настільки часті, що навіть їх ніхто не реєструє. Нема дня, щоби не трапився якийсь нещасливий випадок.

ДАЛЬШІ АРЕШТУВАННЯ В СОВІТАХ.

„Морнінг Пост" з 9. ц. м. подає, що в Совітах переводяться дальші сензаційні арештування „троцькістів", під якими, як каже „М. П." треба розуміти всіх, що є в опозиції до сталінського комунізму.

„В добре поінформованих кругах — пише далі „М. П." — ходять уперті поголоски про арештування трьох визначних совітських генералів, яким закидують звязки з чужинецькими урядами. Арештованими мають бути: червоний командир (генерал) Примаков, заступник команданта ленінградської округи; командир Туровський, заступник команданта харківської округи і командир Ляпін, начальник авіяції на Далекому Сході.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

З відчитової салі.

Д-р Михайло Драган: УКРАЇНСЬКІ ДЕРЕВЛЯНІ ЦЕРКВИ. — Академічний Вечір у Львові.

Цей цікавий виклад нашого специяліста від церковної архітектури вповні заслуговує на те, щоб познайомити з його змістом наш ширший загал. На вступі прелеґент ствердив, що наше деревляне будівництво ще досі мало досліджене, хоч воно зберегло ще найбільше прикмет передісторичного будівництва і тому треба його пильно досліджувати. Про ґенезу нашого деревляного будівництва є ріжні погляди. Професор віденського університету Стжиговський уважає, що наше деревляне будівництво розвинулося під північним впливом і що воно не має запозичень від південного, греко-римського, камяного будівництва. Проф. В. Залозецький обстоює думку, що наші деревляні церкви повстали під впливом византійської та західної камяної архітектури. Одначе наше деревляне будівництво має більше багатство форм від камяного. Муроване будівництво повстало у нас із заведенням християнства. Наше деревляне будівництво витворило свої оригінальні форми під впливом середовища, мистецької традиції та чужих впливів. Повстали три типи з пляном тридільним, хрестовим і дводільним.

При помочі світляних образів прелеґент зясував розвиток цих трьох типів нашого деревляного будівництва.

В дискусії промовляв проф. В. Залозецький, що підкреслив вплив камяної архітектури на деревляну та ріжницю між східно- і західно-українським церковним будівництвом. — Вкінці прелеґент подав до відома, що на днях появиться його книжка, присвячена розглядові цих проблем.

Еміґраційні справи.

У СПРАВІ СЕЗОНОВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ.

Еміґраційний Синдикат з доручення міністерства суспільної опіки вияснює, що рекрутація сезонових робітників відбувається у місцях, в яких вивішене урядове оголошення. Еміґраційний Синдикат цієї рекрутації не переводить.

Рекрутація сезонових робітників до Франції і Бельгії відбувається на окремих умовинах тільки в деяких місцевостях у точно означених округах і в обмеженому числі. Цих справ Еміґраційний Синдикат також не полагоджує.

Щоб виїхати до Франції, треба мати контракт праці, потверджений французьким міністерством праці. Крім того до Франції і Бельгії можуть виїздити родини тих, що мають постійне заняття у Франції або в Бельгії, якщо мають формальне візвання, потверджене французькою владою. Еміґраційний Синдикат полагоджує справи виїздів на контракти праці і на основі візвань.

СВІДОЦТВА МОРАЛІ ДЛЯ ЕМІҐРАНТОК ДО КАНАДИ

Неодружені жінки, що їдуть самітно (наречені) та дівчата понад 14 літ, які їдуть до Канади, мусять мати свідоцтва моральности, виставлені громадськими урядами або вищими адміністраційними урядами. Недостача свідоцтва моральности унеможливлює одержання візи. Одружені жінки, що їдуть до своїх чоловіків, не потребують предкладати свідоцтв моральности.

ОСТОРОГА.

Еміґраційний Синдикат остерігає перед фірмою Адольф Зелений, що нелеґально розвиває діяльність на терені Польщі. Ця фірма пересилає листи і домагається 400 дол. за вироблення контракту. Є це звичайне ошуканство, обчислене на несвідомих людей.

—o—

НОВИНКИ.

— **Весняний сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається 5. травня. Ті, що хоріють на ревматизм, ґіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, шлункові, ниркові та жіночі недуги повинні користати з найдешевших цін і найдогіднішого часу лікування. Інформації: Управа Живця, Черче, п. Рогатин. 642 1—10

— **Хочете** мати гарно і дешево вичищений чи покрашений плащ, сукню, костюм, то віддайте вже сьогодні до своєї механічної пральні **„АТА", Львів, вул. На Байках 15., Бляхарська 21., Зелена 31.** З провінції присилайте почтою.

— **В Українськім Лікарськім Товаристві** чергові сходини членів у пятницю дня 16. ц. м. в год. 7. увечір. На сходинах реферує д-р Т. Е. Бурачинський про праці Палати Лікарів у Львові. 641

— **В 100-ліття появи „Русалки Дністрової".** Столітні роковини появи „Русалки Дністрової" вшанує львівське громадянство святочним концертом, який відбудеться в неділю 18. ц. м. в салі Міського Театру в год. 12.15 вполудне. У програму концерту ввійдуть твори у більшости на цей концерт скомпоновані до слів членів „Руської Трійці". Виконавцями програми будуть: проф. В. Радзикевич — вступне слово, хор „Львівського Бояна", хор студентів Богословської Академії, оперовий співак Михайло Голинський і професори Муз. Інституту ім. М. Лисенка д-р Р. Криштальський — скрипка, П. Пшеничка — чельо й Р. Савицький — фортепіян, які виконують інструментальне тріо. Подробиці програми подають афіші. Білети вступу можна набувати в „Союзному Базарі". вул. Руська ч. 20.

— **Стрий — відчит п. н. „Фашистівська Італія"** М. Островерхи відбудеться 18. квітня ц. р. в год. 6. веч.

— **Львівський жіночий квартет „Богема" у Станиславові.** Львівський жіночий вокальний квартет „Богема" під проводом В. Балтаровича після успішних виступів на сцені у Львові й у радіо виїжджає до Станиславова, де в неділю 17. ц. м. виступить із концертом творів українських і чужих композиторів. До цього квартету належать наші молоді талановиті співачки пп. Стефа Михалюк, Орися Купчинська, Катруся Войтіховська й Любка Соботівна, які на виступах у Львові здобули собі загальне признання і прихильність публики.

— **Робітничий Театр** при Українському Робітничому Т-ві „Сила" у Львові дає в пятницю 16-го ц. м. в салі театру Ріжнородностей, вул. Рутовського 22. драму на 5 дій Ів. Тобілевича „С е р б и н". Початок у год. 7.45 веч. Передпродаж білетів у Союзнім Базарі. Чистий дохід призначений на допомогу для українських безробітних.

— **Українське богослуження в Льондоні.** У квітну неділю, 25. ц. м., відбудеться в Льондоні з костелі св. Патрика при Сого Сквер торжественна Служба Божа українського католиць

кого обряду, яку відправить о. Боський з Брюсселі. Англійське товариство св. Йоана Золотоустого в Льондоні зладило окремі запрошення для тих, що цікавляться східними католицькими обрядами і приготовило окремий вівтар з трирамєнним хрестом і зі свічками. Українське богослуження все притягає велике число англійських гостей, прихильників східних обрядів. — (Укбюро Льондон).

—Хто виграв на льотерії. В нинішньому дні впали такі більші виграні Державної Клясової Льотерії: 50.000 зол. на ч. 150083; 15.000 зол. на чч. 152387, 17467; 10.000 зол. на чч. 47135, 166084 5.000 зол. на ч. 44818; 2000 зол. на чч.: 34759, 70559, 88178, 113769, 161198; 1.000 зол. на чч.: 74483, 75449, 77059, 190197, 191796; 50 зол. на чч.: 22025, 53696, 69140, 11460, 90073, 116056, 188051; 400 зол. на чч.: 15754, 78916, 39595, 42714, 69618, 82827, 91605, 116143, 123783, 140624, 186947, 185059, 188520.

— Арештування в Журавні. У звязку з протижидівськими подіями підчас ярмарку в Журавні по слідстві придержали на поліції сім осіб з Савкою Паламарем. Їх відвели до вязниці окружного суду у Стрию.

— Озвірілий мазур убив селянина. В понеділок 12. ц. м. господар українець, з поблизького села, в переїзді попри магістрат міста Сокаля, нехотячи зачепив возом віз одного мазура й зломив тамтому ручицю. Мазур орчиком розбив селянинові голову. Раненого не вспіли довести до шпиталю й він помер на фірі. Вбивника арештували.

— Будують нові костели. У селі Винограді коло Заліщик кс. Г. Немчинський з Гвіздця посвятив площу під будову костела. Як звичайно у таких випадках буває на посвячення приїхав заліщицький староста Віммер і польський пос. д-р Васілєвський. Крім того будуть новий костел у селі Краснім пов. Ярослав.

— Упертий самовбивник. Ми вже писали про вомпанця Казимира Янковського, який проковтнув у поліційних арештах кусень ложки. Тепер перенесений до судової вязниці проковтнув уже цілу ложку. Після пересвітлення відвезли його до вязничного шпиталя в Дрогобичі, щоб там перевести відповідну операцію.

— Гімназійний учень застрілився з приводу нещасної любови. У віллі при вул. Набєляка коло 19-ої години стрілив до себе в околицю серця з револьвера учень 8-ої гімн. кляси Я. Л., замешкалий у домах МКЕ на Габрієлівці. В тяжкому і дається безнадійному стані перевезли його до лічниці. Слідство виявило, що Л. застрілився на тлі нещасливої любови.

— Львівська хроніка. На приказ слідчого судді арештували Болеслава Майхера, б. касієра залізничого перестанку в Лисиничах, під замітом дефравдації 150-ох зол. — Також арештовано Франца Манделя, що з 11. на 12. березня ц. р. украв гардеробу в кіні „Стилевому". — Підчас вчорашньої поліційної облави притримано 17 осіб, щоби справдити їхню ідентичність і 37, щоби відставити до місцевостей, де вони мешкають. — Злодії вкрали з млина „Марія Олена" (Якуба Германа 9) 300 мішків вартости 300 зол. і з мешкання М. Кальтера (Каспра Бочковського 2) столове накриття вартости 500 зол.

— Шал. Степан Литвин зі Звенигородка (Бобреччина) побив жінку і викинув її разом з батьком з дому, а тоді замкнувся, підпалив дім та підтяв собі горло. Згоріло два господарства. Литвина витягнули з горіючої хати сильно попареного.

— Заворушення безробітних. У Сосновці прийшло до заворушень безробітних, які демонстрували перед бюром Фонду Праці. Поліція розігнала демонстрантів слізними газами. Зпід будинку Фонду Праці безробітні пішли під магістрат. Кілька поліційних відділів заступило вхід до магістрату. Президент міста приймив делегацію безробітних, але ніяких конкретних зобовязань не міг дати. Юрба безробітних заповнила цілу площу перед магістратом і почала натирати на магістрат. Кінна поліція шаржувала. Кільканадцять осіб ранених. Демонстрації безробітних були теж і в Познані, але мали спокійний хід.

— Похід безробітних у Варшаві. Дня 12-го ц. м. пополудні перед будинком Уряду Посередництва Праці на вул. Ягайлонській на Празі (Варшава) сформувався похід із 300 безробітних, що пішов під ратуш. Делегацію безробітних приняв воєвода. На зазив поліції зібрані на подвір'ю безробітні розійшлися спокійно.

— Не узнавали монополю пошти. Варшавський громадянин Бендер доручував повідомлення 5-ох поважних банків про платність векслів, беручи від одного повідомлення по 8 сотиків (пошта бере по 30). Тепер поліція викрила ту аферу.

— Жебрак, що мав 18.000 золотих. В околиці Томашова Мазовецького помер несподівано якийсь жебрак. При ньому найшли мішочок з 18.000 зол. у банкнотах.

— Князя Миколу арештували. Румунська преса приносить вістку, що на князя Миколу наложили домашній арешт. Після резиґнації з прав члена королівської родини, князь Микола хотів виїхати до Італії і в тій справі вже йшли переговори між королем Карлом і його братом. В переговорах посередничив премієр Татареску. Конфлікт між князем Миколою і королем набрав гострих форм головно через жінку князя й короля, які посварились. Князь Микола перебуває у віллі в Смабові, під доглядом поліції, яка не допускає до нього журналістів, ні телеграм та листів.

— Страйк студентів у Люблянї. В Люблянї (Югославія) вибух страйк студентів, які протестують проти нового правильника іспитів. Щоденник „Сльовенец" пише, що страйк дістає під впливом комуністів політичну закраску. Виклади в цьому університеті припинили і університет замкнули.

— 9-ох летунів згинуло підчас катастрофи над летунським майданом у Форлі, де налетіло на себе два літаки.

—о—

З кіна.

Кіно „Коперник": „Наташрована".

Знаменита льондонська артистка мала у своїй минувшині трагічну подію, яку вона скриває перед цілим світом, передовсім перед своєю улюбленою дитиною: в Америці вона була обвинуваченою за вбивство — її дитина вродилась у вязниці. Тому, коли на обрії її життя раптом знову появляється її колишній чоловік, шантажист і вивуватель усього її лиха, вона намагається кинути все своє нове життя, славу і театр, щоб одного дня просто зникнути, з метою запевнити щастя дитині. Але від чогож є славні репортери великих пресових концернів? Один із них, до речі дуже гарний, находить і слід загинувшої артистки і її саму, відкриває її таємницю, а після всяких мельодраматичних перипетій, здобуває любов і руку жінки з тавром. А тому, що нею є гарна Кей Френсіс, отже варто було цьому репортерові потрудитись. Фільма приємна і ввесь час тримає глядача у напрузі. Як додаток йде прегарна колірова гротеска.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

Концерт у честь Т. Шевченка. В суботу 3. квітня відбувся в Бережанах концерт у честь Шевченка, що його влаштував „Бережанський Боян". Програма почалася „Заповітом", після чого о. декан Е. Бачинський виголосив гарно опрацьовану промову. Програма складалася з таких точок: мішаний хор „Береж. Бояна" відспівав у супроводі фортепіяну Шевченка-Ярославенка „Тече вода" і Шевченка-Роздольського „Сонце заходить", жіночий хор відспівав Шевченка-Ю. Бачинського „Калина", нар. пісню Леонтовича „Ой гаю мій"; Шевченка-Воробкевича „Думи мої" і нар. пісню Леонтовича „Дударик". Деклямувала „Осії глава XIV" п. А. Кальбівна, а п. А. Білинський в супроводі фортепіяну деклямував „Минають дні". На концерті виступив теж з бандурою п. Ю. Сінгалевич, який прегарно виконав „Встає хмара зза лиману", „Виклик" і „Кант про Почаївську Божу Матір". Жіночим хором диригувала п. С. Копцюхівна, мішаним хором — лікар Л. Мигоцький, фортепіяновий супровід був у руках п. О. Бачинської. Закінчено свято національним гимном. Всі точки стояли на високому рівні, публика заповнила битком салю „Українбанку".

Загальні збори Районової Молочарні. Дня 29. III. відбулися загальні збори Районової Молочарні в Лісниках коло Бережан при участи делегата Маслосоюзу інж. Ловика. З звіту управи присутні довідалися, що Р. М. має 28 збірень з 4.397 членами. Продукція масла дала в 1936 р. 47.499 кг., молока перероблено 1,147.550 літрів. Торги в молочарні в минулому біляновому році дійшли до 134.706 зол., з чого на виплату доставцям пішло 103.353 зол. Молочарня веде свою крамницю в Бережанах; торги крамниці дійшли минулого року до 28.776 зол. Не зважаючи на неприхильні обставини (брак паші, сусідська конкуренція) Р. М.

в Бережанах розвивається гарно головно завдяки вмілій посвяті праці управи, в склад якої входять пп.: М. Прийдун, М. Суходольський і проф. А. Мадзя. Зборам проводив голова Надз. Ради о. декан Е. Бачинський. Наради були ділові, дуже популярний і повчальний реферат виголосив інж. Ловик, що його жваві нагородили довгонемовкаючими оплесками.

Праця харитативного комітету ім. Митрополита А. Шептицького. Для тривалого вшанування ювилею Екс. Митрополита Кир Андрея створено в дні 13. і 1936 р. в Бережанах організацію, яка мала займатися постійним веденням харитативної діяльности в місті. На поклик організації оподаткувалось українське громадянство міста Бережан по 20 сот. місячної вкладки на ту харитативну акцію. За зібрані гроші ведено зимою минулого і цього року доживу убогої дітвори Рідної Школи. Від початку зими аж до кінця місяця березня видавано щоденно 75 снідань (горяче молоко і кусок хліба) найбіднішим дітям. На чолі цієї акції стоїть місцевий парох о. Е. Бачинський. Загал українського громадянства міста Бережан спомагає активно цю важну акцію.

СТАНИСЛАВІВ.

Поклик до публики салі „Сокола". Організатори різних імпрез у салі „Сокола" звертаються до публики з такими проханнями: 1) закуповувати білети в передпродажі; 2) не дуситись у вестибулі, а входити на салю, займати свої місця і в салі вичікувати початку; 3) приходити точно, а не кільканадцять чи кількадесять хвилин після назначеного часу й перешкоджати в той спосіб тим, що вже сидить на салі. — Прохання ті досить слушні і шан. публика багато скористалаб, колиб їх точок придержувалась.

Гостина „Богеми". В неділю 18. ц. м. виступить у нас з одиноким концертом український вокальний мужеський квартет „Богема", що вже має свою добру славу. Віримо, що станиславівське громадянство не пропустить нагоди почути жіночі ревелєрси і салю „Сокола" заповнить по береги. Музичний провід „Богеми" в руках п. Балтаровича.

Український часопис у нашому місті. В перших днях травня побачить світ „Шлях", часопис (двотижневик) Станиславівщини. Потребу такого часопису вже давно всі відчували, тож гадаємо, що громадянство підтримає морально й матеріяльно змагання організаторів „Шляху". Часопис матиме 8 стор. друку і коштуватиме лише 15 сот. Квартальна передплата 90 сот.

Б. Л.

Спорт.

Русь — Вікторія Жіжков 3:2 (1:0). Ужгородська дружина осягнула м. неділі справді сенсаційний успіх перемагаючи празьку дружину на її власнім грищі, на якому не вдалося ще нікому перемогти Вікторії Жіжков. Найкращим грачем на грищі був Бокшай. В нападі дуже добре грав Криж, який осягнув теж гетрік стріляючи 3 ворота. На обороні грав добре рухливий і твердий Товт, який давав собі дуже легко раду з нападом Вікторії. На цих змаганнях було 30.000 глядачів, які оплескували гарну гру ужгородської дружини.

Загальні Збори Філії К. Л. К. Львів. В неділю 11. ц. м. відбулися звичайні загальні збори львівської Філії Карпатського Лещетарського Клюбу. Про велике зацікавлення працями Філії КЛК Львів свідчила велика скількість присутніх на зборах членів, які в живій та діловій дискусії обговорювали виконану в минулому сезоні працю виділу, спортові осяги змагунів та висловлювали побажання щодо напрямних праці в сезоні 1937-38 р. (про поширення легкоатлетичної секції та спортових гор. приєднання доросту і будову лещетарської пристані).

Окружний біг навпростець Львівської Округи. В неділю 18. ц. м. організує УССК на приоручення О. К. Львів, біг навпростець за першенство Округи. Цей біг має виказати, хто з львівських змагунів кваліфікується до краєвого бігу, тож цікаво буде оглянути форму наших змагунів, тимбільше, що краєвий біг відбудеться не у Львові, лиш у Стрию. Старт бігу на площі Сокола-Батька в год. 10. рано. Збірка змагунів у год. 9. Зголошення змагунів приймає У.С.С.К., Підвалля 7, до пятниці 16. ц. м.

Комунікат Філії КЛК. Виділ львівської філії КЛК повідомляє, що літні тренінги відбуваються у вівторок і четвер від год. 15-ої та в неділю від 9-ої на площі Сокола-Батька.

Святочні бажання за посередництвом „Діла“

Подаємо Шановним Читачам до ласкавого відома, що як і минулими роками, з нагоди цьогорічного Великодня відкриваємо окрему рубрику святочних бажань для Вп. наших Читачів і Прихильників.

Надіслані бажання помістимо у святочним числі „Діла“. Кошти бажань: 2 золоті до розміру 15 слів та 20 сотиків за кожне слово понад 15 слів.

Сподіємося, що наше Шановне Громадянство використає цей дійсно вигідний і дешевий спосіб святочних бажань та з нагоди цьогорічного Великодня пригадається своїм дорогим і близьким своякам, приятелям, товаришам, знайомим і т. д.

Бажання, за які належитість просимо надсилати рівночасно з текстом, приймаємо до 28. квітня 1937. року.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів березень-червень 1937. Р. X. Ч. 1—2. Зміст: Д-р К. Левицький: Д-р Степан Федак — посмертна згадка. — М-р Я. Падох: Ґрунтовий процес Гетьманщини XVIII в. — В. С.: Ст. 109 к. к. — Д-р І. Гриццай: Про податкову ординацію. — Зїзд Делеґатури С. У. А. в Тернополі. — XIV. Загальні Збори С. У. А. — Д-р Л. Ганкевич: Суди присяглих у соймі і сенаті. — Д-р М. Волошин: Право про устрій адвокатури. — Д-р Р. Перфецький: Соймова Правнича Комісія в справі нового проєкту права про устрій адвокатури. — Д-р К. Левицький: До питання, в якій мові мають українські священики переписуватися з державними урядами. — Д-р Л. Ганкевич: Настасівський процес. — Д-р В. М.: До арт. 143 і 2 к. з. — Оречення Найвищого Суду. — Вислідки Термінольогічної Комісії. — Л. Г.: Різне.

ЗМАГ, спортовий тижневик Львів. Р. І. ч. 10 з 5. квітня 1937.

НАШ ПУТЬ, независимый журнал молодых. Львов. Год III. Нр. 3 (9). март 1937.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Два світи дитини.

Мені досі здавалося, що світ дитини є тільки один. Показується, що є два: один на Зіморовича 2 і другий десь на Леґіонів чи іншій Академічній.

Переглядаю недавно „Діло“ і бачу анонс: „Світ Дитини“ — діточа конфекція. Спершу з дива не міг вийти: Чи справді ред. Таранько завів поруч „Шансельорів“, „Малих героїв“ і інших „Робінзонів“ ще й малі штанята, сорочечки та рукавички?!

І сумно мені стало

Діточа конфекція — річ несумна, але факт, що знаний видавець і редактор „Світа Дитини“ пішов на таке поширення видавництва — це мені в голові не містилося. Бодай — думаю — повинен був знайти іншу назву для своєї фірми — кажім: „Рай Дитини“. Нехайби назва „Світ Дитини“ була залишилась тільки при журналі і видавництві!

А з другої сторони: Як сумно, що видавець такої потрібної і корисної літератури мусить помагати собі побічним інтересом і замісць книжок і часописів пакувати майточки, сорочечки та шалики. Або що гірше: пакувати те все у свої книжки і часописи. Бо ніде правди діти, любі діти, ви читалиб залюбки „Світ Дитини“, але батьки незалюбки посилають не то передплату, але й післяплату.

Тому сумно мені стало, і жаль зробилося видавця, видавництва і... нас.

Та щож! Треба — думаю — піддержати родимця хоч у тім. Не піддержував у книжках (бо діставав за дармо!), так бодай піду, куплю щось для дитини. Йде весна, син потребує і цього і того, чому не піти!?

Заходжу на Зіморовича. Вхід як звичайно, сходи так само, вивіска тільки про видання та журнал.

„Зле, думаю, починає ред. Таранько. Раз пустився на конфекцію, то треба справу по купецьки: велика вивіска, якась вистава, орієнтаційні таблички... Бодайби хоч на брамі вивісив на гаку кілька зразків дитячої гардероби. Нема стиду — на Краківськім теліпаються на гаках ще не такі частини гардероби і то для дорослих. А перед брамою не зашкодилоб поставити наганича...

— Може пан добродій потребує щось для дитини!? Прошу до середини, все є!

Бодай що сотого звабив би. А кошт невеликий, 15—20 золотих. У нинішних часах знайшов би на це кандидатів навіть з вищою освітою.

Врешті вивіска: Видавництво „Світ Дитини“ і електричний дзвінок.

Дзвоню. Відчиняє двері навіть підчас вріди усміхнений редактор і видавець.

— А-а-а, слихом слихати! Прошу, прошу, що за рідкий гість!

Ну, думаю, це вже по купецьки: запрошує, всміхається, затирає руки...

— Доброго здоровля. Я, бачите, прийшов до вас за справунками.

— Певно якийсь дарунок на дитячі іменини. Але ви, здається, вже все маєте.

— Навпаки. Саме бракує мені.

— Будь ласка. Ходім, поглянемо. Ви щось із найновіших?

— Спеціяльно на моднім мені не залежить. Щоби було сильне, порядне і незлежале.

— Сильне?! То може вам дати відразу оправлене?! А що таке наприклад?

— Я хотів би пару рукавичок, флянелі на нічну сорочину, скарпитки.

З лиця редактора і видавця зник усміх, а очі впялились у мене як два питайники:

— Флянелі, скарпиток?!... Що вам? Тут, у мене?... Ах, знаменито, ви певно думаєте, що я даю такий святочний додаток до передплати!

І почав сміятися довго-довго, бо сміявся за двох: за редактора і видавця.

Тепер прийшла на мене черга остовпіти:

— Не розумію, чого ви так смієтеся. Адже в „Ділі“ було виразно: „Світ Дитини“ — дитяча конфекція!

Ред. Таранько аж заплакався:

— Бодай вас! І ви також? Та я вже з тим ради собі не можу дати. Ось нині два замовлення з провінції, вчора одно, а перед тижнем також одно чи два. Але то зовсім хтось інший і на іншій вулиці! Зате він готов діставати замовлення на книжки.

— Знаєте, — кажу, — я впав на геніяльний помисл! Зкомунікуйтеся з тим купцем і погодіться: Приймайте замовлення, давайте собі обопільно опуст!

Галактіон Чіпка.

Ніякий культурний нарід не може обійтись без шкільного Товариства, яке в національній державі стає клітиною державно-освітнього апарату, а в мішаній — доповнює її занедбання чи недогляди в освітній роботі. — Якеж велике значіння для бездержавного українського народу має „РІДНА ШКОЛА“! Памятаймо на це!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича
ГОРОДЕНКА:
14. IV. Шаріка.
15. IV. Шалапут.
16. IV. Вій.
17. IV. Шаріка (вдруге).
18. IV. Чорногора в огні (Довбуш).

Укр. Мол. Театр „Заграва“ під арт. пров. В. Блавацького
ТРУСКАВЕЦЬ:
14. IV. Земля (Стефаниківська академія).

Робітничий Театр — саля Театру „Ріжнородностей“ Рутовського 22.
16. IV. „Сербин“.

Великий Театр:
Середа, 14. IV. год. 8. веч. Ревія „Веселої Хвилі“.
Четвер, 15. IV. год. 8. веч. Хор Робітників Електрівні в Будапешті.

КІНА.

АПОЛЬО: „Аллагів город“ з Марл. Дітріх і Черл. Боєром.
АТЛЯНТИК: „Місячна соната“ з Іґн. Падеревським.
ВАНДА: „Ядва“, „Тореадор і жінки“.
ҐРАЖИНА: „У сяйві сонця“ з Ів. Кепурою.
ЕВРОПА: „Три сестри Пенні“.
КАСІНО: „Камелієва жінка“ з Ґретою Ґарбо.
КОПЕРНИК. „Напятнована“ (Кей Френсіс).
МАРУСЕНЬКА: „Багате бідниятко“ із Шерлею Темпель.
МЕТРО: „Забута людина“, „Пригоди пеховця“.
МІРАЖ: „Володар підводного царства з Льон Чанеєм.
МУЗА: „Сан Франціско“.
ПАЛЯС: „Ординат Міхоровський“ з Тамарою Вищенською.
ПАН: „Пан із мільйонами“ з Ґейрі Купером.
ПАКС: „Пастер“.
РАЙ: „Мельодії знад Дунаю“ комедія
СВІТ: „Прокажена“.
СТИЛЕВЕ: „Рік 2000“ на основі Велса та ревія.
УТІХА: „Малий бунтар“ із Шерлею Темпль“ і ревія „Лікарство на смуток“.
ХИМЕРА: „Кривава щастя“, „Пять дівчаток із Канади“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Альпи“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 14. квітня 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Концерт хору, тенор, вальдгорн, 20.50 Нов. пісні молоді, 21.00 Мельодії з Відня, 22.30 Легка і танц. музика, **Білгород** (437) 88.00 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Сальон. музика, 13.30 Військ. орх., 17.25 Форт., 18.30, 19.00 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Сицілія“ оп. Якобія, **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 17.00 Солісти і квартет, 19.35, 20.00, 21.00 Концерт у честь Брамса (Моравські скр., Пятігорський віол.), 22.20 Військ. орх., **Дайтшляндзендер** (1571) 10.30 Для дітей, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Клясс. соната ц-дур Бетовена, 21.15 Дута орх., 22.30 Музика, квартет, **Міляно** (369) 19.00, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Іль Гуарані“ оп. Гомеза, **Мінхен** (405) 12.00 Розр. музика, 19.00 Орх. концерт, форт., 20.45, 21.00 Віденський вечір, солісти, орх., 22.30 Клявесиновий ресіталь, **Прага** (470) 14.15 Для дітей, 16.10 Сальон. квартет, 19.20 Військ. орх., 20.20, 21.00 Галевий концерт, 22.20 Данська та шведська форт. музика, **Радіо Парі** (1648) 13.15 Спів, 15.00 „Погром XIVII“ Шмідта, орх., хор, солісти, 17.30 Форт., 20.05, 21.00, 22.00 „Ріґолето“ оп. Вердія, **Рим** (421) 17.50 Орх. концерт, 19.45, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт, 22.20 Розр. концерт.

Четвер, 15. квітня 1937.

Берлін (357) 14.15 Розр. музика, 16.30 Моцартівський концерт, 19.15 „Про кохання та смерть“ симфонія А. Ірмлера, 19.40 Вечірній гомін, **Білгород** (437) 18.00, 20.00, 22.20 Скрипка, 19.50 Нар. пісні, 21.05 Оп. дуети, **Будапешт** (550) 12.05, 20.50 21.00 Циг. музика, 14.00 Форт., 17.30 Спів 18.30, 19.00 Сальон. музика, 20.00 Солісти 21.55, 22.00 Оп. орх., **Відень** (507) 17.10 Великодні та весняні пісні, 19.25, 20.00 21.00 „Намисто Мадонни“ оп. Вольф-Феррарія, 22.20 Австр. мельодії, **Дайтшляндзендер** (1571) 10.00 Нар. пісеньки, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Німецькі пісні у вик. солістів, 20.30, 21.00 Симф. концерт, 22.35 камер. музика, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, 17.15 Гумор. пісеньки, **Міляно** (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00, 20.40 Розр. концерт, 21.00, 22.00 Комедія та скр. ресіталь, **Мінхен** (405) 8.30, 9.00 Веселий муз. поранок, 10.00 Нар. пісні, 12.00 Військ. орх., 15.00 Для дітей, 16.30 Невідомі пісні Шуберта, альт, барит., 17.00 Нар. музика, 19.20 Весел. нар. пісеньки, 20.10, 21.00 „Сніжинка“ оп. Рімського-Корсакова, **Прага** (470) 12.35 Сальон. квартет, 17.15 Спів, 18.00 Для дітей, 20.25 Скрипка, 21.00 Концерт орх. Пятігорський віол., **Радіо Парі** (1648) 13.15, 16.30, 19.45, 20.15 Спів, 17.00, 18.00 „Полієвкт“ траг. Корнеля, 20.30, 21.00 Камер. музика, 21.45, 22.00 Концерт орх. спів, **Рим** (421) 17.15 Танц. музика, 20.45 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Мойсей“ бібл. драма Росінія.

Присилайте передплату!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 14. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній деннник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для всіх: Веселі байки, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальон. орх., 12.40 Полудневий деннник, 12.50 Забезпека футер і килимів перед молями, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика на органах, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Кальман: попурі з оп. „Княжна чардаша", гр. пл., 15.45 Техн. скринька, 15.55 Легар: Пісоньки з оп. „Діва з Будапешту" гр. пл., 16.05 Досвід: Що грають у світі, гр. пл., 16.10 „Шлеські зазульки": Дуже в бібліотеці, авд. для молодших дітей, пісоньки, музика, 16.30 Концерт нар. хорів, 17.00 У пятьдесятьліття смерти К. Ордона від., музика, спів, рецитація Ст. Ярача, 17.45 Спокійна повість: Гутірка з приятелем, 18.00 Акт. гутірка, 18.10 Промова голови Уряду Ф.В. і В.Цр., Львів, 18.15 Спортові вістки, 18.25 Вебер: „Юбель" увертюра, гр. пл., 18.40 Заг. скринька, 18.50 Держ. ліси в журі за дешевий будівельний матеріал для села, 19.00 „Виправа до Ізюйону" фрагм. із пов. Уейдовського „Двацять літ життя", 19.20 Чи знаєте, що... Ж. Ж. Руссо був композитором?; про фрагменти оп. Руссо „Сільський ворожбит", 20.00 Тріо Шумана оп. 80, скр., форт., віол., 20.35 Хвилина Бюра студій, 20.45 Вечірній деннник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена „Фридрихів портрет" в опр. В. Гуленича; форт. у програмі Соната г-моль, 21.45 Камер. концерт, смичк. квартет Ротшильда з Відня, 22.25, 23.00 Танкова музика у вик. малої орхестри.

Четвер, 15. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній деннник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Поранок для молоді вселюдних шкіл: орх., скр., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Легка італійська музика у вик. мандоліністів, 12.40 Полудневий деннник, 12.50 Полевпроводи в меншому господарстві, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Вальси Ів. Штравса, гр. пл., 15.55 Куток гумору, 16.00 Програма на завтра, 16.05 В дитячій кімнаті, гр. пл., 16.20 Хвилина пісень, авд. для старших дітей, 16.35 Фрагменти з опер Верді, гр. пл., 17.00 Боротьба із сухотами, діяльог, 17.15 Ігн. Фел. Добжинський: Секстет ес-дур оп. 39, на дві скр., альтівки, дві віол., контрабас, 17.45 Книжка Ів. Булгака про Вільно, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Промова голови Уряду Ф. В. і В. Пр. Катовиці, 18.15 Сніговий комунікат, 18.17 Спортові вістки, 18.25 Маєрбер: Увертюра „Табор на Шлеську", орх., гр. пл., 18.35 Польська еміграція в Америки в часі незалежн. праці, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Театр Уяви: „Чорні тюльпани" Макса Вітте, 19.40 Арії та пісні, відсп. Сергій Беноні в супр. форт., 20.00 Легка музика у вик. військ. орх., 20.30 „В осмосів", 20.45 Вечірній деннник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Ст. Бол. Порадовський: Скринька І. II., альтівка, віол., спів, віоля д амоpe, форт., 21.45 У віденському городці, квартет, 22.25 Танкова музика з гр. пл.

Радіокутик.

РАДІОВА ПАЛАТА НА ПАРИСЬКІЙ ВИСТАВІ.

Цьогорічна Світова Вистава в Парижі відбуватиметься під назвою „Вистава Сучасного Мистецтва і Техніки". Й чого дивного, що її організатори особливу увагу звернули на радіо. Воно становитиме одну з найбільших атракцій цієї велетенської імпрези, виконуючи водночас ролю інформатора, пропагатора і провідника. Крім того радіо відкриє перед відвідувачами куртину, показуючи куліси і способи „приготовлення" авдицій та слухання.

По правому березі Сени, близько від мосту Олександра III. знаходиться імпозантний будинок Радіової Палати. Це будівля цілком модерна, характер якої сформовано в самім дусі радіофонії, вбираючи в пластичні форми той розмах і потугу, з якими радіо здобуло світ.

Радіова Палата представить публиці ділання радія від моменту висилки до відбору слухачами. Вона поділена на два основні відділи: перший відділ промисловий, де фабриканти в ряді поміщених кіосків задемонструють найновіші експонати радіового приладдя, — і відділ другий, де міститимуться студії, ампліфікаторні, розподільні стації і т. п.

З цих студій видаватимуться за час тривання вистави великі концерти та інші імпрези, як напр. „Свято Парижа", „Свято Світла" і т. д.

З метою збільшити атракційність Палати, два відділи (промисловий і студій) не відділені один від одного.

На партері знаходиться велика галерія, де побудовано кіоски. До цієї галерії прилягатиме досить велика саля, присвячена телевізії. Архітектура цього поверху оригінальна тим, що з технічних причин треба було збудувати канал наповнений водою, що має берегти Палату перед повінню на випадок підвисення води в ріці. Цей канал має 7.5 метрів широчини і є прикритий бетоновою покривою, яка творить галерію, а з неї відкривається, завдяки спеціяльним шибам, чудесний вид на Сену. Ця галерія служитиме як льожа для визначних осіб підчас свят на Сені.

Головний вхід прилягає до другого поверху (від вулиці). Цей вхід дуже широкий передбачуючи великий публики. Його уміщено напроти великого голю. В цьому голю знаходитиметься радіові приладдя, а на стінах — алегоричні різьби і світляні емблеми всіх радіофонів світу.

Потім входимо до великої галерії, яка прилягає до поодиноких студій, відділених від галерії шклом. Маємо величезну студію для музичних авдицій, дещо меншу для солістів і три зовсім малі студії для відчитів і спікерів.

Врешті доходимо до великої салі понад 100 кв. метрів поверхні. Це регуляційна кімната і ампліфікаторня. Тут сходяться і модулюють кожен звук: „голосніше", „тихше", „скоріше", „вільніше". Це — чуйне вухо радіостанції.

До цього голю прилягає також читальня-сальон і бібліотека, де будуть зібрані всі радіові часописи і книжки, що є у світі.

В конференційній салі будуть висвітлювати наукові фільми, що ілюструють поступ та останні здобутки радіотехніки.

Широкими східцями входимо на вищий поверх. Знову велика саля із стінами. Це — ревія радіового промислу. Тут знайдемо цілковиту телевізійну інсталяцію. Організатори і промисловці хотять довести, що телевізія вийшла вже з пелюшок і має намір дотримати кроку радіофонії. Одну стіну цієї салі становлять дзеркала, а друга є шибою, через яку видно велику студію розміром 30 метрів довжини і 18 метрів ширини, звідки можна буде видавати концерти найбільших симфонічних орхестр і хорів.

Зверхній вигляд Палати зарисовується сміливими і рішучими контурами, творячи гармонійну й імпонуючу цілість.

Париська Вистава, завдяки зусиллям кільнадесяти країв, представить найбільш всебічно, чим стало досі радіо і чим буде воно завтра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельги бельг. 89.13, 88.70, Долари американські 5.28·00, 5.25·50, долари канад. 5.28.00—5.25·50, Фльорени гол. 289.12—287·60, Франки фр. 23.66—23.52, Франки швайцарські 120·25—119·45, Фунти англ. 25.92—25·70, Гульдени данц. 100.20—99.80, Корони ч. 16.10—15.40, Кор. дан. 115·64—114.80, Кор. норв. 130.23—129.25, Корони шв. 133.63—132.65, Ліри італ. 24.10 — 23.50, Марки фінл. 11.45—11.00, Марки нім. 125·00—122·00, Шил. австр. 97.00—96.00, Марки нім. срібні 130, 127.

Акції.

Банк Польський 102·00, 102·25, Цукор 30·25, Вугіль 20·00, 20·25, 20·00, Ліляпоп 13·25, Стараховичі 32·50.

Тенденція неодностайна

Папери.

5 пов. інвест. 1 ем. 66·00, серія 85·00, 2. ем. 65·25, серія 83·75, 5 пр. пов. конв. 57·00, 6 дол. 55·25, купон 3·39, 4 проц. прем. дол. 45·00, 4 проц. пов. консолід. 56·00, 55·25, 55·50, 54·50, 54·00, 54·13, три ост. сек. 53·75 др.

Тенденція дещо сильніша.

Збіжжя.

Львів, 13. IV.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Пшениця одн. червона	19·75—30·00
Пшениця збір. червона	29·00—29·25
Пшениця одн. біла	29·00—29·75
Пшениця зб. біла	28·75—29·00
Жито штандарт І.	24·00—24·25
Жито шт. II.	23·75—24·00
Ячмінь одн.	24·75—25.00
Ячмінь на кашу	23.25—23.50
Ячмінь паст.	22·25—22.50
Овес шт. І. незадож.	22.50—22·75
Овес шт. І. А легко зад.	21.00—21.50
Кукурудза кр.	21.50—22·25
Бараболя	3·50— 3·75
Гречка на кашу	32·00—32·50
Крупи гр.	54·00—56·00
Мука пшен. ст. гат. І вис.	46·50—47·00
„ „ гат. І А	45·50—46·00
„ „ гат. І Б	44·50—45.00
„ „ гат. І Ц	43·00—44·00
„ „ гат. І Д	42·50—43·00
„ „ гат. II А	41·00—41·50
„ „ гат. II Б	40·50—41·00
„ „ гат. II Ц	39·75—40·50
„ „ гат. II Д	38·50—39·00
„ „ гат. II Е	36·50—37·00
„ „ гат. II Ф	35·00—35·50
„ „ гат. II Г	33·00—33.50
„ „ гат. III А	25·25—25·75
„ „ гат. III Б	23·75—24·25
Мука пшенична паст.	20·75—21.[illegible]
Мука пшенич. разова до 95%	33.00—33·50
Мука житна вис. 0—30%	38·75—39·25
Мука житна гат. І. 0—50%	36·25—36.75
Мука житна гат. І. 0—65%	34·50—35.00
Мука житна гат. II. 50-65%	24·7[illegible]—25·25
Мука житна разова 0·95%	30·25—30·50
Мука житна понад 65%	21·25—21·75
Висівки житні	13·50—13·75
Висівки пшен. грубі	14·00—14·25
Висівки пшен. середні	13·00—13·50

Інші курси незмінені.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 13. ц. м.

Ціни за 100 кг. льоко, льоко вагон-стація заладовання:

льоко ст. заладов.:

Пшен. збірна 750 гр/л 5%	27·50—28.50
Жито збір. 649 гр/л. 3%	21·74—22·50
Ячмінь пашн. 621 гр/л. 4%	20·75—21·25
Овес легко задож. 444	19·50—20·00
Овес не задож. 456	20·00—20·50
Гречка 10%	31·00—32·00
Кукурудза жовта	20·50—21·00
Кукурудза червона	21·50—22·00
Конопл. сім'я	38·00—39·00
Соняшникове сім'я	37·00—38·00
Насіння льону	50·00—53.00

Ячмінь та овес подешевіли на 50 сот., ціни інших продуктів незмінені. Тенденція слаба.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 13. квітня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув.	3.00 „
молоко від 11. 1. ц. р. . .	0.16—0·17 „
копа яєць	2.50 „

Тенденція на масло і молоко вдержана, на яйця слаба.

Ще раз зазначуємо, що за масло експортове включно з експорт. опакуванням платимо по 3·00 зол. від 31. березня ц.р., а не по 3.2[illegible] зол. як помилково видруковано.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 13. IV. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоясарні „М. С." у Львові, (вул. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички 1. кл., добре умясенi, повногруді товсті	1.40 зол.
Курки молоді 1. кл. товсті без вапнику на ногах від 1.80 кг. вгору	1.15 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

Повіт. Кружок Рідної Школи в Перемишлі оголошує отсим такі

КОНКУРСИ:

1. Конкурс на посаду управителя приватної фах.-доповняючої школи Т-ва Р. Ш. в Перемишлі на шк. р. 1937.38. Вимагані студія технічні і коли можливо шкільна практика, яка дає першенство.

2. Конкурс на учителя цієї школи до навчання: а) рисунків фахових для металівців, машинознавства, електротехніки, технольогії металів і науки про узлів; б) рисунків геометричних і проєкційних; в) мови польської. Вимагані студія технічні і університетські.

Петенти вносять прохання до канцелярії Кружка Р. Ш. в Перемишлі вул. Костюшка 3 до дня 25. квітня 1937 р. залучуючи: 1. Метрику уродження. 2. Шкільні свідоцтва. 3. Посвідки горожанства і приналежности. 4. Власноручно написаний життєпис.

При відмовній полагоді прохання петента залучені документи звертається без поплати.

644 Старшина Кружка Р. Ш.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.